

Proiect - model de lege cu privire la dreptul de autor :
**include excepții și limitări pentru biblioteci și
consumatori**

Seminar internațional:

*Dreptul de autor și libertatea accesului la informație în bibliotecă,
Chișinău, 3-4 decembrie 2009*

Despre EIFL.net

Informația Electronică pentru Biblioteci, cunoscută drept eIFL.net, este o fundație independentă care negociază, suportă, și sprijină larga folosință a resurselor electronice de către utilizatorii bibliotecilor în țările în curs de dezvoltare și tranziție. Este o organizare de protecție pentru consorțiul bibliotecilor naționale în aproape 50 de țări în curs de dezvoltare și tranziție pe trei continente, reprezentând institutul academic, public, național, școlar, de cercetare și bibliotecile speciale. Scopul principal este negocierea cotizațiilor posibile a editorilor pentru resursele comerciale pe o bază consorțială multi-națională. eIFL.net este, de asemenea, un agent de schimb și are programe referitor la drepturile de autor și accesul la informație (eIFL - IP), accesul liber la comunicările școlare (eIFL - OA) și programe – control a surselor gratuite și libere pentru biblioteci (eIFL - FOSS).

Despre EIFL-IP

Scopul eIFL-IP (Sprijinirea Accesului la Informație: dreptul la autor și biblioteci) este de a proteja și promova interesele bibliotecilor referitor la drepturile de autor în țările membre a eIFL. eIFL-IP a stabilit o rețea de specialiști în dreptul de autor ai bibliotecilor în cadrul țărilor membre ale eIFL, pentru a trezi conștiința referitor la problemele drepturilor de autor. Viziunea eIFL-IP este că bibliotecarii eIFL.net vor deveni susținătorii legilor corecte și echilibrate ai drepturilor de autor și lideri în promovarea accesului la informație în era digitală.

Mai multe informații <http://www.eifl.net/>

Tabla de materii

Dispoziții introductive

Introducere

Capitolul 1

Proiecte de lege ale drepturilor de autor: incluzând excepțiile model și limitările pentru biblioteci și consumatori.

Recomandații de către eIFL.net.

Bazat pe WIPO Proiect de lege a drepturilor de autor și drepturilor conexe (versiunea 2005).

- 1.1 Note importante înainte de a începe
- 1.2 Pagina de Titlu și Definiții
- 1.3 Lucrări Protejate
- 1.4 Drepturile economice și morale
- 1.5 Utilizări fără plată permise de lege
- 1.6 Dispoziții generale

Capitolul 2

Obiective și motive ale utilizărilor fără plată

- 2.1. Utilizările libere permise de lege

Capitolul 3

Bibliotecile și drepturile de autor

- 3.1 Despre biblioteci
- 3.2 Bibliotecile servind interesul public
- 3.3 Excepțiile și limitările: scopul și natura
- 3.4 Bibliotecile, excepțiile și limitările
- 3.5 Bibliotecile și tehnologiile digitale
- 3.6 Bibliotecile, drepturile de autor și licența

Dispoziții introductive

Legea dreptului de autor reglementează stăpânirea controlul și distribuirea informației. Rolul bibliotecilor constă în a oferi oamenilor accesul la informație și la bunurile educative. Aceasta înseamnă că legea dreptului de autor este o preocupare esențială pentru bibliotecari și pentru organizațiile ce reprezintă bibliotecile.

Acest document furnizează un set coerent de definiții, excepții și limitări a drepturilor exclusive pentru biblioteci și consumatori. Organizația Mondială a Priorității Intelectuale (WIPO), Proiectul de Lege a drepturilor de autor și drepturilor conexe (versiunea 2005), disponibile în prealabil on-line, au fost utilizate drept bază pentru acest document. Amendamentele și completările la acest text reflectă necesitățile de bază a bibliotecilor și consumatorilor privitor la utilizarea informației într-un mediu electronic. Noi ne-am gândit mult la recomandările noastre și ne-am axat pe o serie de legi naționale privitor la drepturile de autor. Experții în drepturile de autor ai bibliotecii internaționale și comunităților arhivelor, precum și alți specialiști au contribuit la lucrarea dată. Rezultatul reflectă contribuțiile multor persoane precum Ahmed Abdel Latif, Toby Bainton, Robin Gross, Michael Heaney, Gwen Hinze, Eddan Katz, Dick Kawooya, David Mann, Katherine McDonald, Wilma Mossink, Miriam Nesbit, Ruth Okediji, Charles Oppenheim, Tim Padfield, Achal Probhala, și Julia Sonnavend. Mulțumiri speciale lui Denise R. Nichalson pentru contribuția la notele explicative. eIFL.net ar dori deasemenea să mulțumească lui Vera Franz de la Institutul societății deschise pentru suportul ei.

Noi sperăm că acest document va fi un ghid practic și de ajutor bibliotecilor, precum și consilierilor legali și elaboratorilor de politici când legile naționale vor fi revăzute. El scoate în evidență esențialul, cerințele minime care noi credem că sunt necesare bibliotecilor ce servesc interesul public, și mai ales în țările în curs de dezvoltare și tranziție, în era digitală. Ele pot fi adaptate situațiilor naționale, modificate adecvat sau utilizate ca o simplă listă de control. Salutăm toate comentariile și aprecierile.

Teresa Hackett și Emanuella Giavarra LL. M
Aprilie 2009

Introducere

Multe țări sunt în procesul de schimbare a legilor privitor la drepturile de autor din mai multe motive: a aduce la zi legea pentru mediul digital, a implementa obligațiunile noului tratat internațional sau dispozițiile privitor la drepturile de autor în acordurile pieții bilaterale. Oricare ar fi motivul, este important ca amendamentele legii să susțină accesul la informație și interesele vaste ale bibliotecarilor și consumatorilor.

Tratatele internaționale conțin deja anumite flexibilități pentru guverne de a implementa acorduri de susținere a accesului la informație. Totuși, probele ne arată că aceste flexibilități sunt deseori transpuse în legile naționale neadecvat beneficiului publicului.

Două studii recente, autorizate de WIPO, Restricțiile Drepturilor de autor pentru Biblioteci și Arhive (Crews, 2008) și Restricțiile și excepțiile dreptului de autor pentru deteriorările vizibile (Sullivan, 2007), confirmă această tendință în special în relația cu țările în curs de dezvoltare. De exemplu, 20 din 21 de țări, cu mici excepții pentru biblioteci în legislația națională, sunt țările în curs de dezvoltare. Un studiu anterior al Oficiului Internațional al Consumatorului¹ a arătat că niciuna din cele 11 țări în curs de dezvoltare ale regiunii din Asia Pacifică nu a implementat toate flexibilitățile disponibile lor prin tratatele internaționale.

Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI=WIPO) acordă ajutor tuturor țărilor, mai mult țărilor în curs de dezvoltare și mai puțin țărilor dezvoltate, la utilizarea sistemului proprietății intelectuale. Domeniile de activitate includ ajutorarea Statelor Membre în proiectarea legislației IP². Consultația legislativă, care este confidențială și bilaterală, ia mai multe forme în dependență de cerințele specifice. O astfel de modalitate este prevederea proiectului de lege³. Structura acestui document este adoptată în baza Proiectului de lege privitor la dreptul de autor și drepturile conexe, WIPO, versiunea 1, care a fost disponibilă on-line în 2005⁴ deoarece versiunile ulterioare nu au fost disponibile public.

Totuși, Proiectul de lege privitor la dreptul de autor și drepturile conexe (2005), WIPO, nu se adresează în mod adecvat necesităților bibliotecilor și utilizatorilor lor în țările în curs de dezvoltare. El de asemenea include obligațiuni suplimentare pentru care nu există nici un tratat internațional similar; de exemplu, dreptul împrumutului public. Prin urmare, acest document vine să adauge și să completeze proiectul de lege WIPO în limita Recomandărilor adaptate în 2007 conform Agendei de Dezvoltare WIPO⁵. Și anume, el se adresează Recomandărilor în Grupul A: Asistența Tehnică și Capacitatea de Construcție și Grupul B: Stabilirea normelor, flexibilitățile, politica publică și domeniul public. Acestea includ că:

- Asistența legislativă WIPO trebuie să fie orientată spre dezvoltare, luând în considerație prioritățile și necesitățile speciale ale țărilor în curs de dezvoltare, mai ales ȚSD (țările slab dezvoltate), precum și nivelele diferite de dezvoltare a Statelor Membre (Recomandarea 13);
- WIPO trebuie să facă consultații accesibile, incluzând stabilirea normelor, care iau în considerație flexibilitățile conținute în Acordul TRIPS și alte acorduri internaționale privitor la proprietatea

intelectuală, mai ales acele flexibilități prezintă interes țărilor în curs de dezvoltare și țărilor slab dezvoltate (ȚSD) (Recomandările 14 și 17);

- Secretariatul WIPO trebuie să adreseze în documentele sale de lucru activitățile de stabilire a normelor, precum ar fi flexibilitățile, excepțiile și limitările pentru Statele Membre și posibilitatea prevederilor suplimentare speciale pentru țările în curs de dezvoltare (ȚCD) și ȚSD (Recomandarea 22);
- Discuțiile trebuie să fie axate, în cadrul mandatului WIPO, pe facilitarea ulterioară a accesului la informație și tehnologie pentru ȚCD și ȚSD, pentru a favoriza creativitatea și inovația, și pentru a consolida astfel de activități existente în cadrul WIPO (Recomandarea 19).

Acest document cuprinde 3 capitole. **Capitolul 1** conține prevederile propuse ale dreptului de autor. Acesta trebuie să fie citit în 6 părți: 1. Note importante înainte de a începe; 2. Pagini de Titlu și Definiții; 3. Lucrări Protejate; 4. Drepturile economice și morale; 5. Utilizări fără plată permise de lege; 6. Dispoziții generale.

Capitolul 2 stabilește obiectivele și justificările pentru libera utilizare a prevederilor.

Capitolul 3 conține o introducere în lucrul bibliotecilor și rolul dreptului de autor și licența în mediul electronic.

Prevederile în acest document nu sunt „idealiste”. Ele reprezintă prevederile de bază și comune pentru biblioteci și consumatori. Accentul se pune doar pe utilizarea liberă; de exemplu, excepțiile și limitările care nu necesită permisiunea titularilor în drepturi și sunt fără plată.

Excepțiile legalizate pot fi adăugate după caz conform necesităților naționale și resurselor. Am ținut să explicăm obiectivele și justificările excepțiilor și limitărilor, efectul fiecărei prevederi și am enumerat câteva exemple de aplicare a lor. Sperăm că acest document va contribui la o mai bună înțelegere a importanței excepțiilor și limitărilor consumatorilor și bibliotecilor în rolul lor de susținere a predării, învățării, cercetării și dezvoltării societăților informate.

Capitolul 1

1.1 Note importante înainte de a începe.

- Structura acestui document este adoptată conform Proiectului de lege a dreptului de autor și drepturilor conexe WIPO („Proiectul de lege WIPO”) versiunea 1 care a fost disponibil on line în 2005⁶. Textul Proiectului de Lege WIPO a fost utilizat drept bază pentru **excepțiile model și limitările pentru biblioteci și consumatori stabilite de eIFL.net**.

- **Definițiile** utilizate pot fi întâlnite fie în tratate internaționale și/sau legi naționale. Definițiile rămase fac parte din Proiectul de Lege WIPO.

- S-a făcut un mare efort pentru a propune prevederi în corespundere cu tratatele internaționale.

- Textul se axează **doar pe drepturi de autor** și nu pe drepturile conexe sau de aplicare.

- Prevederile se aplică în totalitate mediului digital.

- Proiectul excepțiilor și limitărilor acoperă utilizările libere permise de lege a lucrărilor literare și artistice, de exemplu **fără plată și fără necesitatea de a cere permisiunea titularilor de drepturi**. Ei nu acoperă cazurile de despăgubire care pot avea un scop mai mare.

- Excepțiile de despăgubire pot fi adăugate conform necesităților naționale și resurselor.

- Prevederile propuse sunt **doar prevederi de bază**, minime, și nu sunt cuprinzătoare sau a tot-cuprinzătoare.

- Există **prevederi importante** pentru scopuri de copiere privată, activități educaționale în mediul de învățare electronic; de exemplu, grupurile de cursuri electronice și medii de învățare virtuale, programe de documente inter-bibliotecare, lucrările „orfane” și traducerile.

- Fiecare excepție și limitare este însoțită de **un fel de notă explicativă** în capitolul doi. Obiectivul și justificarea descrie scopul politicii prevederii. Efectul Prevederii descrie cum ea trebuie aplicată în practică cu exemplificări. Exemplele servesc doar drept scenarii reale cum o excepție trebuie să fie utilizată. Nu trebuie în nici un fel să se limiteze doar la aceste exemple.

- Există o prevedere de a încerca de prevenit un contract de nerespectarea **excepțiilor și limitărilor stipulate de lege**, protejând utilizările bibliotecii în licențe pentru resursele electronice.

- Pentru părțile contractuale la Tratatul dreptului de autor WIPO (WCT), este inclusă o prevedere generală a sustragerii de la măsurile de protecție a tehnologiei. Pentru a furniza un model țărilor ce implementează WCT/WPPT, eIFL.net oferă cele mai bune argumente și opțiuni pentru implementarea **măsurilor de protecție a tehnologiei** (HPT) într-un document separat, disponibil la cerere, la eIFL.net.

- **Testul în trei etape** nu este inclus în text deoarece el este aproape un instrument conceput pentru legislatori, odată aplicat, nu trebuie inclus în legea națională.

1.2. Pagina de Titlu și Definiții

Pagina de titlu

(Țara)

Actul Dreptului de Autor, [data]

Aranjarea Secțiilor

Introducere și interpretare

1. (a) Titlul scurt

(b) Începutul

2. Interpretarea

Partea I Dreptul de autor

3. Lucrările protejate

4. Lucrările derivate

5. Conținutul neprotejat

6. Drepturile economice

7. Drepturile morale

8. Reproducerea privată în scopuri personale

9. Reproducerea temporară

10. Citatul

11. Reproducerea pentru activitățile didactice

11.A. Aprovizionarea documentară inter-bibliotecară

11.B. Traducerile în scopuri didactice

11.C. Comunicare către public în scopuri didactice

12. Arhive, biblioteci și muzee

13. Reproducerea, radiodifuzarea și comunicarea către public în scopuri informative

13.A. Caricatura, parodia și pastișa

14. Reproducerea și adaptarea programelor de calculator

15. Importarea în scopuri personale și didactice

16. Prezentarea (expunerea lucrărilor)

17. Persoanele cu dizabilități

17.A. Documente publice

18. Durata dreptului de autor

19. Titularul original al drepturilor economice

20. Prezumția persoanei autorului și reprezentarea autorului

21. Însărcinarea și licența drepturilor autorului

22. Înșelarea Măsurilor Tehnologice de Protecție

Partea a II-a Protejarea actorilor, producătorilor de fonograme și organizațiilor de tele-radiodifuzare.

Această secție nu este inclusă în acest document

Partea a III-a Executarea legilor

Această secție nu este inclusă în acest document

Partea a IV-a Prevederi finale

Această secție nu este inclusă în acest document

Aranjarea secțiilor

Introducerea și interpretarea

1. Introdúcere

- (i). ⁷Această Lege poate fi citată drept Act al Dreptului de autor din [data]
- (ii). ⁸Această Lege intră în aplicare pe ... . Prevederile acestei Legi trebuie aplicate de asemenea operelor, spectacolelor, fonogramelor și programelor de radio datând mai înainte de termenul când intră în vigoare această Lege, cu condiția că termenul de protecție nu a expirat odată cu legislația anterioară sau cu legislația țării de origine a acestor opere, fonograme sau radio-programe care trebuie protejate de un tratat internațional la care (Țara) face parte.

2. Interpretarea

⁹În scopul acestei Legi, următorii termeni au următoarele sensuri:

- (i). O „lucrare audiovizuală” este o lucrare ce constă dintr-o secvență de serii de imagini conexe care comunică imagini de mișcare, fiind sau nuacompaniate de sunete, permit de a fi făcute vizibile, și atunci când sunt însoțite de sunete, permit de să fie făcute auzite;
- (ii). „autorul” este o persoană fizică care a creat lucrarea;
- (iii). „radiodifuzarea” este comunicarea unei opere, a unui spectacol sau unei fonograme publicului prin transmisiune fără fir, incluzând transmisiunea prin satelit;
- (iv). O „operă colectivă” este o lucrare în care un număr de contribuții constituind opere separate și independente între ele, asamblate într-un întreg colectiv, cum ar fi un ziar;
- (v). ¹⁰„comunicarea către public” este orice comunicare către public a unei opere, înregistrare sonoră, film sau radio-program, prin fir sau fără fir, incluzând crearea disponibilă publicului a opereii, înregistrării sonore, filmelor sau programelor radio astfel încât membrii publicului pot accesa opera, înregistrarea sonoră, filmul sau programul radio dintr-un loc și la un timp ales individual de ei;
- (vi). Un „calculator” este un aparat electronic sau similar având capacități de prelucrare a informației; și un „program de calculator” este un set de instrucții exprimate în cuvinte, coduri, scheme sau în orice altă formă, fiind capabil, când este introdus într-un mediu pe care calculatorul poate să-l citească, să cauzeze un calculator să îndeplinească sau să arhiveze o însărcinare sau un rezultat anumit;
- (vii). O „copie” este o reproducere a unei lucrări în formă tipărită sau digitală;
- (viii). O „bază de date” este o compilare de date sau alte materiale, în orice formă, care din motivul selectării sau aranjării conținuturilor bazei de date constituie propria creație intelectuală a autorilor;

- (ix). „distribuirea” se referă la distribuirea copiilor fixe care pot fi puse în circulație drept obiecte tangibile;
- (x). „drepturi economice” sunt drepturile menționate în Partea I – Secția 6;
- (xi). ¹¹definițiile expresiilor folclorice au fost înlăturate;
- (xii). ¹²”fixarea” înseamnă încorporarea sunetelor, imaginilor sau ambelor, sau reprezentărilor acestora, care pot fi percepute, reproduse sau comunicate printr-un instrument;
- (xiii). „încălcarea” este orice act care violează orice drepturi protejate de această Lege;
- (xiv). „drepturile morale” sunt drepturile menționate în Partea I – Secția 7;
- (xv). „titularul dreptului de autor” este:
  - când drepturile economice ajunse la autor, autorul,
  - când drepturile economice ajung la o persoană fizică, alta decât autorul, sau la o entitate legală, acea persoană sau entitate,
  - când proprietatea drepturilor economice a fost transferată la o persoană fizică sau entitate legală, acea persoană sau entitate;
- (xvi). ¹³”interpreții” sunt actorii, cântăreții, muzicienii, dansatorii și alte persoane care joacă, cântă, rostesc un discurs, declamă, joacă în..., interpretează sau prezintă altfel operele literare și artistice sau expresiile folclorice;
- (xvii). ¹⁴ „fonograma” este fixarea sunetelor unei interpretări sau alte sunete, sau unei reprezentări de sunete, alta decât cea în forma unei fixări încorporată într-o lucrare cinematografică sau oricare altă audiovizuală;
- (xviii). O „lucrare fotografică” este o înregistrare a luminii sau altă radiație pe orice suport pe care o imagine este produsă sau de pe care o imagine poate fi produsă, independent de tehnică (chimică, electronică sau alta) prin care o astfel de înregistrare este făcută; o fotografie extrasă dintr-o lucrare audiovizuală nu ar trebui considerată o „lucrare fotografică”, dar considerată parte a lucrării audiovizuale;
- (xix). „producătorul” unei lucrări audiovizuale sau unei fonograme este persoana fizică sau entitatea legală care ia inițiativa și responsabilitatea creării lucrării audiovizuale sau fonogramei;
- (xx). „expunerea publică” este prezentarea originalului lucrării sau a unei copii:
  - direct,
  - prin intermediul unui film, slaid, imagine televizată sau altfel pe ecran,
  - prin intermediul oricărui instrument sau proces, sau,
  - în cazul unei lucrări audiovizuale, prezentarea imaginilor individuale, neconsecutiv

într-un loc sau locuri în care persoanele exterioare cercului normal al unei familii și cele mai apropiate cunoștințe sociale ale lor sunt sau pot fi prezente, indiferent dacă ele sunt sau pot fi prezente în același loc și timp sau în

diferite locuri și/sau timpuri, și unde lucrarea poate fi expusă fără a fi comunicată publicului în cadrul sensului (v) de mai sus;

(xxi). „interpretarea publică” este:

a. în cazul unei lucrări, cu excepția unei lucrări audiovizuale, recitarea, joaca, dansul, sau interpretarea sau o altă modalitate de prezentare a lucrării, fie direct sau prin intermediul oricărui instrument sau procedeu;

b. în cazul unei lucrări audiovizuale, prezentarea imaginilor în succesiune și crearea sunetelor audibile însoțitoare, fie separat sau în combinație; și

c. în cazul unei fonograme, producerea sunetelor înregistrate audibile, în fiecare caz într-un loc sau în locuri unde persoanele exterioare cercului normal familiei și cunoștințele ei cele mai apropiate sunt sau pot fi prezente, indiferent dacă ele sunt sau pot fi prezente în același loc și timp, sau în diferite locuri și/sau timpuri, și unde interpretarea poate fi percepută fără necesitatea comunicării publicului în cadrul sensului punctului (v) prezentat mai sus;

(xxii). ¹⁵”lucrarea publicată” se referă la copiile tangibile unei lucrări sau unei fonograme care a fost făcută disponibilă publicului într-o cantitate rezonabilă pentru vânzare, închiriere sau oricare alt transfer de proprietate sau posesie a copiilor, demonstrând că, în cazul unei lucrări literare sau artistice, crearea accesului către public a avut loc cu consimțământul autorului sau altui proprietar al dreptului de autor, și în cazul unei fonograme cu acordul producătorului fonogramei sau succesorului său de titlu;

(xxiii). „arenda” este transferul posesiunii lucrării în original sau o copie a ei sau fonogramă pentru o perioadă limitată de timp în scopul unui profit;

(xxiv). ¹⁶”reproducerea” este realizarea uneia sau mai multor copii a unei lucrări sau programe în orice mod sau formă, incluzând orice păstrare permanentă sau temporară a unei lucrări sau fonograme în formă electronică;

(xxv). ¹⁷definiția „informația drepturilor manageriale” a fost exclusă;

(xxvi). O „operă” este orice lucrare literară sau artistică, Partea I – Secția 3(1) și 4(1);

(xxvii). O „operă de artă aplicată” este o creație artistică cu funcții utilizate sau incorporate într-un articol valoros, făcut fie manual sau produs la un nivel industrial;

(xxviii). O „operă cu proprietate comună” este o proprietate creată prin colaborarea a doi sau mai multor autori în care contribuția fiecărui autor nu este diferită altui autor sau autori;

(xxix). Demonstrând că lucrarea nu se califică drept o „lucrare colectivă” precum în punctul (iv) de mai sus.

1.3. Lucrări protejate

Partea I¹⁸

Dreptul de autor

Lucrări protejate

3.(1)¹⁹ Persoana creatoare a unei opere literare sau artistice trebuie să posede drepturi de autor, fie exprimată în scris sau oral ca o reprezentare imaginativă sau una descriptivă, sau fie o operă muzicală sau dramatică, lucrare cinematografică sau fotografică, sau o lucrare de artă frumoasă, arhitectură, artă aplicată, sau exprimată în orice altă manieră (de aici în colo numită „lucrare”)

(2) Lucrările trebuie să fie protejate din simplul motiv al creării lor și indiferent de modul și forma lor de exprimare, precum și de conținutul, calitatea și scopul lor.

(3) În cadrul limitărilor specificate în această Lege, dreptul de autor este un drept de proprietate și implică dreptul exclusiv la controlul lucrării în conformitate cu Secția 6 și 7.

Lucrările derivate

4.(1) Și următoarele trebuie protejate drept lucrări:

(a)²⁰ traducerile originale, adaptările, aranjamentele și alte transformări sau modificări ale lucrărilor; și

(2) Protejarea fiecărei lucrări sus-menționate în subsecția (1) trebuie să fie făcută fără nici o protecție a lucrării pre-existente sau expresie folclorică încorporată sau utilizată pentru efectuarea unei astfel de lucrări.

Conținutul neprotejat²¹

5. Fără a ține seama secțiilor 3 și 4, neprotejarea trebuie extinsă în această Lege prin orice idee, procedură, sistem, metodă de operare, concept, principiu, descoperire sau date simple, chiar dacă sunt exprimate, descrise, explicate, ilustrate sau încorporate într-o lucrare.

1.4. Drepturile economice și morale

Drepturile economice²²

6.(1) Subiectul prevederilor Secțiilor 8 – 17A, autorul sau alt deținător al dreptului de autor trebuie să aibă dreptul exclusiv de a face sau autoriza următoarele acte referitor la lucrare:

(a) reproducerea lucrării;

(b) traducerea lucrării;

(c) adaptarea, aranjarea sau alte transformări a lucrării;

(d) ²³distribuirea către public prin vânzare, chirie²⁴ sau în alt mod al originalului lucrării sau copiei acesteia care nu mai constituie subiectul unei vânzări sau altui transfer de proprietate autorizat de deținătorul dreptului de proprietate;

(e) ²⁵închirierea originalului sau unei copii a unei lucrări audiovizuale, o lucrare încorporată într-o fonogramă, un program de calculator, o bază de

date sau o lucrare muzicală în formă de înregistrare indiferent de proprietatea originalului sau copiei menționate;

(f) interpretarea publică a lucrării;

(g) radiodifuzarea lucrării;

(h) ²⁶comunicarea către public a lucrării.

(2) Dreptul de închiriere, referitor la punctul (e) al subparagrafului (1), nu se aplică la închirierea programelor de calculator unde însăși programul nu este obiectul principal al închirierii.

Drepturile morale²⁷

7.(1) Independent de drepturile sale economice, și chiar când persoana nu mai este deținătorul drepturilor menționate, autorul unei lucrări trebuie să aibă dreptul:

(a) să fie identificat prin nume ca autorul copiilor lucrării lui și în legătură cu orice utilizare publică a lucrării, atâta timp cât este practicabilă;

(b) nu are numele său indicat în copiiile și în legătură cu orice utilizare publică a lucrării, și dreptul de a folosi un pseudonim;

(c) să obiecteze oricărei deformări, mutilări sau alte modificări, sau alte acțiuni dăunătoare referitor la această lucrare care va prejudicia onoarea sau reputația sa.

(2) Nici unul din drepturile menționate în subsecția (1) nu trebuie transmise în timpul vieții autorului, însă dreptul de a exercita oricare din acele drepturi trebuie să fie transmis prin dispoziție testamentară sau operație a legii după moartea autorului.

(3) Autorul poate renunța la orice drepturi morale menționate în subsecția (1), cu condiția că o astfel de renunțare este în formă scrisă și specifică clar dreptul sau drepturile renunțate și circumstanțele în care declarația de renunțare se aplică și se prescrie ulterior, orice declarație de renunțare a dreptului în punctul (c) a subsecției (1) specifică natura și măsura modificării sau altă acțiune conform căreia dreptul este abandonat. După moartea autorului, persoana fizică sau entitatea legală căreia iau revenit drepturile morale, trebuie să aibă privilegiu de a renunța la drepturile menționate.

1.5. Utilizări fără plată permise de lege.

Reproducerea în Scopuri Personale și Cercetarea

8.(1) Nu este o violare a acestei Legi de a reproduce o lucrare în scopuri private ne comerciale²⁸ sau în scopuri de cercetare.

(2) Practica acceptabilă²⁹ în subsecția (1) nu trebuie să includă întreaga lucrare sau o parte substanțială dintr-o carte sau o lucrare muzicală în formă de notare fără o compensație corectă titularului dreptului de proprietate.

Reproducerea temporară³⁰

9.(1) Fiecăruia i se permite să facă copii temporare ale lucrării:

(1) care sunt ocazionale sau întâmplătoare;

(2) care sunt o parte integrală și esențială a procesului tehnic;

(3) singurul scop al căreia este de a permite transmiterea unei lucrări într-o rețea între părțile terțe printr-o utilizare intermediară sau legală a lucrării; și

(4) care nu are nici o importanță economică independentă.

Citatul

10. Ar trebui să se permită de a extrage citate dintr-o lucrare, care a fost deja pusă legal la dispoziția publicului, cu condiția că extragerea lor este compatibilă cu practica corectă, și numărul lor nu depășește limita justificată de scop. Citatul trebuie să fie însoțit de o indicație a sursei și numelui autorului, dacă numele acestuia apare în lucrarea din care este luat citatul³¹.

Reproducerea pentru Activitățile Didactice

11.(1) În scopul activităților didactice, copiile lucrărilor, înregistrărilor lucrărilor, înregistrărilor radiofonice și televizate, pot fi făcute asigurându-se că acestea sunt făcute de o persoană numită sau care primește instrucțiuni și nu depășește limita justificată de scop;

(2) Organizațiile didactice pot încadra copii făcute conform prevederilor din subsecția (1): sau pachete de cursuri electronice, pachete de studii, liste de resurse și din orice alt material pentru a fi utilizate pe parcursul învățării și/sau în mediile de învățare virtuale, mediile de învățare administrate, mediile de cercetate virtuale și medii bibliotecare găzduite de o rețea sigură și accesibilă doar anumitor persoane care dau sau primesc instrucțiuni la sau de la organizația didactică care face astfel de copii;

(3) Persoanele care primesc instrucțiuni pot încorpora părți de lucrări imprimare sau în formă electronică în sarcini și portofolii, teze și disertații pentru utilizare personală și depozit bibliotecar;

(4) Sursa lucrării reproduse și numele autorului trebuie să fie indicate în măsura în care este practicabilă tuturor copiilor menționate în subsecțiile (1) – (3);

(5) Permisia din subsecția (1) nu trebuie să se extindă la reproducerile în scopurile comerciale, și trebuie să includă reproducerea întregii colecții de manuale în care manualul este scos din tipar, proprietarul dreptului nu poate fi găsit, copiile autorizate ale aceleiași ediții a manualului nu sunt de vânzare în țară sau nu pot fi obținute la un preț rezonabil referitor la prețul normal în țară pentru lucrări similare.

Aprovizionarea documentară inter-bibliotecară

11.A.(1) Bibliotecile pot aproviziona una altele fie prin oficiul poștal, fax sau transmisie electronică sigură, cu condiția că fișierul electronic este șters imediat după imprimarea unei copii pe hârtie de la o copie electronică a lucrării. O copie pe hârtie poate fi furnizată de o bibliotecă de recepție către un utilizator al acestei biblioteci.

Traducerile

11.B.(1) O persoană ce dă sau primește instrucția dată, poate traduce lucrări cu condiția că acest lucru se face nu în scopuri comerciale. Astfel de traduceri pot fi folosite doar în scopuri didactice, de predare și cercetare;

(2) O persoană sau o instituție publică poate traduce lucrări din sau într-o limbă minoritară și comunica publicului astfel de traduceri în scopuri publice de informare necomercială.

Comunicare către public a Scopurilor Didactice și de Cercetare³²

11.C.(1) O organizație didactică poate comunica persoanelor afiliate dreptul persoanelor care primesc instrucție la sau de la astfel de organizații didactice, reproducerile și traduceri permise de această Lege doar pentru scopurile private, didactice și cercetare, furnizate printr-o rețea sigură.

Arhive, Biblioteci, Muzee, și Galerii

12.(1) Arhivele, bibliotecile publice, alte biblioteci, muzee și galerii care sunt finanțate public în întregime sau parțial, pot folosi și distribui copii ale lucrărilor ca parte a activităților lor în conformitate cu subsecțiunile (2) – (7) cu condiția că acest lucru nu se face în scopuri comerciale.

(2) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor în colecțiile lor cu scopul de menținere și păstrare.

(3) Dacă o lucrare sau o copie a acestei lucrări, într-o colecție a acestei instituții, este incompletă, această instituție poate face sau procura o copie a părții care lipsește din altă instituție, în afară de cazul când lucrarea poate fi dobândită prin intermediul pieței generale sau de la editor.

(4) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor care sunt sau trebuie să fie disponibile în colecțiile lor într-un format ales de ele, dacă ele nu pot fi dobândite în mod rezonabil într-un astfel de format prin intermediul pieței generale sau de la editor.

(5) Această Lege nu previne efectuarea copiilor în concordanță cu prevederile Actului [asupra depozitului legal al lucrărilor publicate].

(6) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor când permisiunea autorului sau a altui titular de drepturi de autor nu poate fi, după multă străduință, obținută sau când lucrarea nu este disponibilă prin intermediul pieței generale sau de la editor.

(7) Copiile, indiferent de format, sunt efectuate în concordanță cu subsecțiunile 3-6 sau dobândite conform Actului [asupra depozitului legal al lucrărilor publicate], pot fi folosite de utilizatori drept ajutor, în scop personal sau de studiu, în conformitate cu condițiile instituției, cu sau fără mijloace tehnice de echipament și pot fi împrumutate utilizatorilor. Același lucru se aplică în cazuri speciale copiilor efectuate potrivit subsecției (2).

Reproducerea, difuzarea și comunicarea către public în scopuri informative

13. Următoarele acte trebuie permise referitor la o lucrare fără autorizare a autorului sau a altui titular de drepturi de autor, referitor la obligația de indicare a sursei și numele autorului în măsura în care este accesibilă:

a) reproducerea de către presă, difuzarea sau comunicarea către public prin fir a articolelor publicate în ziare sau periodice pe teme curente economice, politice sau religioase, și a lucrărilor de radiodifuzare, având același caracter, în cazurile în care reproducerea, difuzarea sau o astfel de comunicare nu sunt în mod intenționat rezervate³³;

b) în scopul relatării evenimentelor curente, reproducerea și difuzarea sau comunicarea către public a extraselor dintr-o lucrare văzută sau auzită în cursul acestor evenimente, în măsura în care este justificată de scop;

c) reproducerea într-un ziar sau într-o publicație periodică, difuzarea sau comunicarea către public a unui discurs politic, o lecție, adresare, predică sau de altă natură similară petrecută în public, sau un discurs petrecut în timpul procedurilor legale, în măsura în care este justificată de scopul furnizării informației curente.

Caricatura, Parodia și Pastiche

14.(1) Fără a ține seama de prevederile secției 7 ale acestei Legi, utilizarea lucrărilor și fonogramelor poate fi făcută în scopul caricaturii, parodiei, sau pastişei.

Reproducerea și Adaptarea Programelor de calculator

15.(1) Reproducerea, într-un singur exemplar, sau adaptarea unui program de calculator de către deținătorul legal al copiei acestui program de calculator, trebuie să fie permisă fără autorizația autorului sau altui titular de drepturi de autor, justificând necesitatea copiei sau adaptării:

- a) pentru utilizarea programului de calculator la un calculator în scopul și măsura pentru care acest program de calculator a fost obținut;
- b) în scopuri de arhivare și pentru înlocuirea unei copii deținute legal a programului de calculator, în cazul în care copia numită este pierdută, distrusă sau recunoscută drept inutilizabilă.

(2) Nu trebuie utilizate nici o copie sau adaptare a unui program de calculator pentru nici un scop în afară de cele specificate în subsecția (1), și orice astfel de copie sau adaptare trebuie să fie distrusă, în cazul când programul de calculator este încă folosit după ce-i expiră termenul legal.

Expunerea lucrărilor

16.(1) Expunerea publică a originalelor sau copiilor unei lucrări (pe părți sau în întregime) trebuie permisă fără autorizarea autorului în scopul promovării lucrării, testării ei sau pentru instruirea utilizatorilor lucrării.

(2) Trebuie permise expunerii publice sau interpretării publice bucăți dintr-o lucrare ca parte a unei prezentări la o conferință, seminar sau secție sau o oricare altă activitate similară fără autorizarea autorului.

Persoanele cu dizabilități de citire

17. (1) se permite, fără autorizarea autorului sau a altor titulari de drepturi de autor, de a crea și oferi într-un format accesibil lucrări în beneficiul unei persoane cu dizabilități, sau a furniza exemplare ale lucrărilor în format accesibil pentru persoane cu dizabilități prin orice mijloace, inclusiv prin servicii de împrumut gratuit tradițional sau electronic, la fel să întreprindă orice măsuri intermediare pentru a atinge aceste obiective. Următoarele condiții trebuie îndeplinite:

1. orice persoană sau organizație care dorește să întreprindă o activitate în temeiul acestei dispoziție are susținere legală pentru a avea acces la acea

lucrare sau copie a acesteia;

2. lucrarea este convertită într-un format accesibil, care poate include orice tehnici de accesare a informației, dar fără introducerea unor modificări, altele decât cele necesare pentru a oferi lucrarea accesibilă pentru o persoană cu dizabilități;

3. activitățile trebuie desfășurate fără scopuri comerciale.

(2) în conformitate cu subsecțiunea 1, fără permisiunea titularului de drepturi de autor se permite oferirea prin diverse modalități a unei lucrări unei persoane cu dizabilități, pentru uz personal și fără a încălca dispozițiile prevăzute de limitări sau excepții ale dreptului de autor.

(3) se permite, fără autorizarea autorului sau a altui deținător al dreptului de autor să exporte, sau importe din altă țară, copii într-un format accesibil menționat în subsecțiunea 17 (1), pentru sau de către o persoană cu dizabilități sau de către o organizație, care furnizează servicii pentru aceste persoane, atâta timp cât o astfel de activitate este efectuată fără scopuri comerciale.

(4) în sensul prezentului articol, format accesibil semnifică, un format care poate fi necesar pentru a răspunde nevoilor specifice persoanelor cu dizabilități, în scopul de a accesa și de a folosi o lucrare în aceeași măsură ca o persoană fără dizabilități.

(5) în sensul prezentului articol, o persoană cu dizabilități înseamnă o persoană care necesită un format accesibil, în scopul de a accesa și de a folosi o lucrare în aceeași măsură ca o persoană fără dizabilități.

(6) ține de obligația persoanelor ce utilizează lucrarea de a indica sursa și numele autorului.

34 A se vedea de asemenea, propunerile oferite de Brazilia, Ecuador și Paraguay, cu privire la limitări și excepții: Tratat propus de către Uniunea Mondială a Persoanelor Slabvăzătoare (WBU)

http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=122732

35 definiția pentru persoane slabvăzătoare trebuie să includă persoanele oarbe, cu deficiențe de vedere și de lectură, cum ar fi persoane care literalmente nu pot ține o carte.

Documente publice

17.A.(1) Textul oficial de natură legislativă, administrativă și legală, și traducerea oficială ale textelor similare nu sunt subiectul dreptului de autor³⁴.

1.6 Dispoziții Generale

Durata dreptului de autor³⁵

18.(1) Subiect al prevederilor subsecțiilor (2) – (5), drepturile economice trebuie protejate pe parcursul vieții autorului și timp de cincizeci de ani după moartea lui.

(2) În cazul unei lucrări cu coautori, drepturile economice trebuie să fie protejate pe parcursul vieții ultimului autor care supraviețuiește și timp de cincizeci de ani după moartea lui.

(3) În cazul unei lucrări colective, în afară de o lucrare de artă aplicată, și în cazul unei lucrări audiovizuale, drepturile economice trebuie să fie protejate pe o perioadă de cincizeci de ani de la data la care lucrarea a fost făcută, pentru prima dată a fost disponibilă publicului, sau pentru prima dată publicată, și nu contează data cea mai recentă.

(4) În cazul unei lucrări publicate anonime sau cu pseudonim, drepturile economice trebuie să fie protejate pe o perioadă de cincizeci de ani, de la data în care lucrarea fie a fost făcută, pentru prima dată a fost disponibilă publicului sau pentru prima dată publicată, și nu contează data cea mai recentă, cu condiția că dacă identitatea autorului este descoperită sau nu este sigură până la expirarea perioadei numite, atunci ar trebui aplicate prevederile subsecției (1) sau subsecției (2), după caz.

(5) În cazul unei lucrări de artă aplicată, drepturile economice ar trebui protejate timp de douăzeci și cinci de ani de la crearea lucrării.

(6) Orice perioadă furnizată în subsecțiile precedente sunt în vigoare până la finele anului calendaristic, altminteri va expira.

Durata drepturilor morale

18.A Drepturile discutate în secția 7 continue să dureze atâta timp cât durează drepturile de autor a lucrării care furnizează drepturile ce nu au fost amânate pe parcursul vieții autorului sau după moartea lui.

Titularul original al Drepturilor Economice³⁶

19.(1) Subiect al prevederilor subsecțiilor (2) – (5), titularul original al drepturilor economice este autorul care a creat lucrarea.

(2) ³⁷Referitor la o lucrare ce are coautori, aceștia trebuie să fie titularii originali ai drepturilor economice. Dacă, totuși, o lucrare ce are coautori constă din părți ce pot fi utilizate separat și autorul fiecărei părți poate fi identificat, atunci autorul fiecărei părți trebuie să fie titularul original al drepturilor economice al părții pe care el a creat-o.

(3) ³⁸Referitor la o lucrare colectivă, persoana fizică sau entitatea juridică, la inițiativa și sub conducerea căruia sau căreia lucrarea a fost creată, trebuie să fie titularul original al drepturilor economice.

(4) ³⁹Referitor la o lucrare audiovizuală, titularul original al drepturilor economice trebuie să fie producătorul, în cazul în care nu este stipulat altfel în contract. Coautorii lucrării audiovizuale și autorii lucrărilor pre-existente incluse sau adaptate la crearea lucrării audiovizuale trebuie, totuși, să-și mențină drepturile economice asupra contribuțiilor sau lucrărilor pre-existente, respectiv, în măsura în care acele contribuții sau lucrări pre-existente pot fi subiectul actelor care cuprind drepturile lor economice, separat de lucrarea audiovizuală.

Prezumția persoanei autorului și Reprezentarea autorului⁴⁰

20.(1) Persoana fizică al cărei nume este indicat drept autor al unei lucrări, într-un mod uzual, trebuie, în absența dovezii, să fie considerată autorul lucrării. Această prevedere trebuie să fie aplicată chiar dacă numele este un pseudonim, atunci când pseudonimul nu lasă îndoială de identitatea autorului.

(2) În cazul unei lucrări anonime sau cu pseudonim, subiectul prevederii propoziției a doua a paragrafului (1), editorul al cărui nume apare pe lucrare trebuie, în absența dovezii contractului, să fie considerat autorul și, în această calitate, trebuie să fie numit să exercite și să aplice drepturile morale și economice ale autorului. Această prezumție nu trebuie aplicată atunci când autorul își dezvăluie identitatea.

Însărcinarea și licența drepturilor autorului⁴¹

21.(1) Dreptul de autor este transmisibil prin însărcinare totală sau parțială, prin dispoziție testamentară sau prin operația legii, drept o proprietate personală sau mobilă.

(2) Orice însărcinare cu un drept economic, și orice licență de a face un act supus autorizației unui autor sau altui titular de drepturi de autor, trebuie semnat în scris de către un cedent sau reprezentant, sau de către licențiar și licențiat.

(3) O însărcinare, totală sau parțială al oricărui drept economic sau o licență ce face un act supus autorizației autorului sau altui titular de drepturi de autor, nu trebuie să includă sau creadă că include însărcinarea sau licența oricăror alte drepturi care nu se referă explicit la acesta.

(4) Oricare prevederi contractuale, contrar subsecțiilor 8 – 17A, trebuie să fie nevalabile și anulate.

Înșelarea Măsurilor tehnologice de protecție⁴²

22 Orice beneficiar al unei excepții sau limitări, prezentate în secțiunile 8 – 17A, trebuie să aibă mijloacele pentru a beneficia de acele excepții sau limitări unde au fost aplicate unei lucrări, măsuri tehnologice de protecție, inclusiv dreptul de a ocoli, unde este necesar, măsura tehnologică de protecție pentru a face lucrarea accesibilă.

Capitolul 2 – Obiective și motive ale utilizărilor libere.

Capitolul prezintă obiective și motive pentru fiecare utilizare liberă propuse în acest document de către eIFL.net. Prevederile sunt aceleași precum cele stabilite în Capitolul 1.5 Utilizări libere permise de lege.

2.1 Utilizările libere permise de lege.

Reproducerea în Scopuri private și cercetare

Obiective și motive

Aceasta este una din cele mai universal acceptate limitări și excepții ale dreptului de reproducere în legea națională a dreptului de autor. Este larg cunoscută necesitatea unei persoane de a face copii, dintr-o varietate de motive ne-comerciale în viața de zi cu zi. Nu va fi practic și oneros dacă permisia va trebui să fie obținută pentru fiecare și orice copie, și ea va servi drept piedică a liberei circulații a informației în societate.

Efectul prevederii

Această prevedere permite oricărei persoane fizice, în orice calitate, să acceseze și să reproducă o lucrare, fie analogică sau digitală în scopul personal, de recreere, de distracție, didactică sau orice alt scop ne-comercial. Ea permite de asemenea, reproducerea unei părți a lucrării în scopuri de cercetare, fiind implicat în cercetarea sau colaborând la activități legale de cercetare.

Unele exemple, de referință, dar nu limitate:

- i. învățarea unei noi deprinderi: ex. o limbă, un hobby;
- ii. cercetarea unei teme cu un interes sporit: ex. arborele genealogic;
- iii. schimbarea timpului: ex. înregistrarea unui program TV pentru a fi vizionat altă dată.

Reproducerea Temporară

Obiective și motive

Calculatoarele au un domeniu de păstrare temporară a datelor, care probabil vor fi utilizate din nou, și care pot fi ușor recuperate pentru a le accesa rapid. Cunoscut ca un depozit secret, fiind o parte integrală a procesului tehnic. Așa cum data este transferată de-a lungul rețelelor, prin internet, de exemplu, sunt alcătuite copii secrete, utilizate frecvent de către navigatoare web, precum și de serverii web. Aceste copii temporare, în tranzit, nu au nici o importanță economică independentă. Ele sunt esențiale pentru funcționarea calculatorului. Este imposibil de văzut un material digital, fără a se crea o copie temporară în tranzit.

Efectul prevederii

Această prevedere permite fiecăruia utilizarea unui calculator de a face reproduceri temporare sau copii pe ecran, pentru a accesa informația și/sau pentru transfer mai ușor al datelor în cadrul sau de-a lungul rețelelor. Astfel de reproduceri trebuie să fie de natură temporară sau ocazională. Fără această prevedere, permisia trebuia obținută de fiecare dată când un material cu drepturi de autor era văzut la calculator. Acest lucru ar fi împiedicat, vizibil, utilizarea resurselor digitale, și ar fi impus costuri suplimentare pentru utilizatorii calculatorului și pentru furnizorii rețelelor, inclusiv pentru universități și biblioteci.

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Copiile sunt generale în mod automat de către calculator pentru a asigura accesul, căutarea și recuperarea mai eficientă a datelor.

Citatele

Obiective și motive

Utilizarea citatelor este importantă în scopurile didactice, de cercetare, de distracție și informare, printre alte scopuri. Capacitatea de a reproduce citate

adaugă autoritate și furnizează dovada cercetării și studiului. Autorii și creatorii pot utiliza citate drept material bazat pe dovadă.

Efectul prevederii

Această prevedere furnizează utilizatorilor o bogată listă de cuvinte și expresii altfel decât ale lor, în scopurile de a intensifica creațiile proprii, sau pentru utilizare personală, cercetare, predare, învățare, distracție, expresie satirică, dovadă, și din mai multe motive. Sursa, inclusiv cea a autorului, trebuie să fie indicată, dacă este disponibilă. Citatul trebuie să fie în concordanță cu practica onestă și în cadrul scopului care este cerut dintr-un motiv specific.

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Citarea opiniei unui expert la un subiect anumit;
- ii. utilizarea unui citat la o lucrare de examinare;
- iii. utilizarea unui citat de către un jurnalist pentru un articol în ziar;
- iv. expresiile sau concluziile unei lucrări de cercetare.

Reproducerea pentru activitățile didactice

Obiective și motive

Educația este cheia dezvoltării economice și sociale, fiind recunoscută peste tot în lume. Țările cu un nivel înalt de instruire și populații educate punctează mai sus, în indexul dezvoltării umane, aparținând unei categorii vaste care promovează răspândirea cunoștințelor și informației. Ele ușurează activitățile didactice de zi cu zi în instituțiile de predare și învățare, și maximalizează utilizarea resurselor de învățare. Avansarea didactică ar fi imposibilă dacă profesorii, educatorii sau cei care învață ar trebui să ceară permisiunea de fiecare dată când au nevoie să reproducă un material pentru activitățile de predare, învățare, instruire sau altă formare. Prețurile ar fi prohibitive, dacă taxele ar trebui negociate pentru fiecare tranzacție.

Practica predării și învățării s-a schimbat mult în ultimii ani. Noile tehnologii au făcut posibilă crearea unor medii sigure de învățare virtuale și metode noi, destul de interesante, de a preda, învăța și interacționa. Excepțiile trebuie să țină pasul, astfel încât studenții de mâine să beneficieze, în același mod, precum omologii lor în era hârtiei.

Efectul prevederii

Această prevedere permite profesorilor, instructorilor și persoanelor ce învață de a utiliza, în cadrul unei rețele sigure, resursele de cunoaștere ale unui spectru larg de lucrări pentru a spori experiența didactică. Această prevedere, aplicată activităților didactice, utilizează o varietate nouă de media, atâta timp cât ea nu depășește extinderea justificată de scop: pentru a cuprinde instrucții didactice pe o bază unu-la-unu, într-o clasă, prin programe radio, multimedia, învățarea la distanță sau facilități bazate pe rețea (web).

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

- i. O copie poate fi făcută de către sau pentru un profesor, la crearea lui/ei, pentru cercetare, predare, evaluare și/sau pregătire pentru predare;
- ii. O copie poate fi făcută pe părți de către o persoană ce învață pentru critică sau reexaminare, și/sau includerea într-o însărcinare, proiect, raport etc.
- iii. Un profesor/educator/examinator poate face o copie pentru a o include într-o foaie de lucru, însărcinare, test, examinare sau într-un document similar pentru apreciere și/sau evaluare;
- iv. Un profesor/educator/bibliotecar poate plasa o lucrare reprodusă pe un suport digital, accesat în mod controlat, de exemplu rezervele electronice, WebCT, Intranetul, etc., pentru accesul personalului înregistrat și persoanelor ce învață la o instituție anumită la scopurile didactice.

Document de furnizare Inter-bibliotecar⁴³

Obiective și motive

Nici o bibliotecă dintr-o țară nu poate avea orice carte, jurnal sau operă publicată. Unele biblioteci au colecții generale, altele se axează pe domenii speciale, ex. Africana sau medicina. Ele pot avea în colecțiile lor cărți rare sau material care este dificil de găsit. Este o practică obișnuită pentru biblioteci să furnizeze una alteia material pe bază non-comercială, ca răspuns la cererile utilizărilor, pentru a asigura cel mai larg acces la cunoștințe și cel mai bun serviciu patronilor lor. Sistemul colaborativ de distribuire a resurselor este bine cunoscut drept „împrumut inter-bibliotecar” pentru materialul editat și „document de furnizare inter-bibliotecară” pentru materialul digital.

Efectele prevederii

Această prevedere permite utilizatorilor să acceseze o varietate de resurse de știință specializate la bibliotecile din întreaga țară, care nu pot fi disponibile la propria bibliotecă. Fără această prevedere, utilizatorii ar fi limitați la materialele disponibile în bibliotecile pe care ei le pot vizita personal sau la care ei sunt membri. Documentul de furnizare inter-bibliotecară mai permite bibliotecilor înlocuirea părților ce lipsesc sau avariate din lucrări.

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Un bibliotecar poate primi o copie a unui document digital sau unui capitol dintr-o carte de la alt bibliotecar din aceeași țară, pentru un utilizator pentru a le cerceta, studia sau utilizare personală;
- ii. Un bibliotecar poate obține o copie a unei lucrări prin intermediul documentului de furnizare inter-bibliotecară pentru a înlocui o lucrare ce lipsește sau avariata, care este epuizată, nu este disponibilă în țara ei/lui sau nu este disponibilă la un preț de piață rezonabil.

Traducerile

Obiective și motive

Abilitatea de a citi și utiliza conținutul în limba proprie este esențială pentru includerea socială și economică. Se spune că în lume sunt peste 6,000 de limbi vii. Cele mai larg vorbite Mandarină și Engleza, urmate de Hindi și Spaniolă. Doar Africa de Sud are 11 limbi oficiale. Diversitatea lingvistică, asemeni diversității culturale, este partea valoroasă a experienței umane. Importanța limbii la nivel global este din ce în ce mai mult recunoscută; de exemplu, promovarea diversității lingvistice este subliniată în 2003 prin Declarația Principiilor, aprobată de către Summitul Mondial al Societății de Informație⁴⁴.

Efectele prevederii

Această prevedere permite lucrărilor să fie traduse după anumite condiții, astfel încât oamenii, care nu aparțin unui grup major de limbi, să poată să se bucure de accesul la materiale în scopuri de învățare sau informare. O persoană, ce dă sau primește instrucțiuni, poate traduce lucrări în scopuri educaționale private, de predare și de cercetare. Ea mai permite unei entități individuale sau publice să traducă lucrări din sau în limbi naționale populare și oficiale și să comunice aceste traduceri publicului în scopuri de informare publică, necomercială. Fără această prevedere, toate grupurile de oameni ar fi excluse din discursul public.

Cîteva exemple:

- i. Un profesor/educator traducând o lucrare pentru discuții cu elevii în format tipărit sau digital;
- ii. Un cercetător/academician traducând un articol științific, revistă în limba lui/ei maternă pentru autoinstruire;
- iii. Un bibliotecar traducând, sau organizând o traducere, a unei cărți vândute într-o limbă națională populară sau oficială, doar în scopuri educaționale de predare sau cercetare.

Comunicarea către public în scopuri Educaționale și Cercetare⁴⁵

Obiective și motive

Tratatul Dreptului de Autor al WIPO a introdus un nou drept de comunicare către public pentru a acoperi noile tehnologii de comunicare, „prin fir sau fără”. Această prevedere permite profesorilor și elevilor înregistrați la o instituție să schimbe informația, în scopuri didactice și de cercetare, prin rețele sigure.

Efectele prevederii

Ea permite un schimb de informație fără obstacole, în scopuri didactice și de cercetare, între un grup închis de utilizatori, de exemplu, personalul și elevii înregistrați la învățatură la o instituție educațională particulară. Accesul poate fi de la terminale la locul de desfășurare a activității sau în afara lui, într-o rețea sigură. Ea ușurează dezvoltarea noilor metode de predare și învățare.

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Un profesor poate să facă reproduceri a lucrărilor cu drept de autor accesibile studenților înregistrați prin intermediul Intranetului instituției;
- ii. Un profesor poate reproduce, arăta sau comunica utilizatorilor înregistrați ai instituției o bucată de film, să cânte un extras înregistrat de sunet, CD sau DVD, în scopuri de critică sau analiză ale elevilor care primesc însărcinarea la studiile media sau alte discipline.

Arhive, Biblioteci, Muzeu și Galerii

Obiective și motive

„Moștenirea documentară reflectă diversitatea limbilor, oamenilor și culturilor. Ea este oglinda limbii și memoria ei. Însă această memorie este fragilă. În fiecare zi, părți de neînlocuit ale memoriei dispar pentru totdeauna”⁴⁶. Arhive, biblioteci, muzeu și galerii sunt centrale pentru „ecosistemul cunoașterii”. Cu o colecție de politici diferite, ele păstrează în mod sistematic și fac drept disponibilă moștenirea culturală și științifică mondială pentru generațiile viitoare. Apariția tehnologiilor digitale a adus noi necesități în tehnicile de păstrare, odată ce s-a schimbat formatul de date și crește capacitatea de depozitare la fiecare câțiva ani.

Autorul Studiului asupra limitărilor și Excepțiilor în drepturi de autor pentru biblioteci și Arhive al WIPO (Crews, 2008) a găsit că în timp ce majoritatea țărilor cuprinse, au cel puțin o excepție bibliotecară statutară, sugerând că ele joacă un rol important în ușurarea serviciilor bibliotecare și capacitatea cetățenilor de a avea acces continuu la materialele păstrate în biblioteci, ele sunt de altfel diferite în aproape toate aspectele⁴⁷. Aceasta înseamnă că sunt diferențe mari între țările în care este permisă de către biblioteci în scopuri precum cercetarea și studiul privat, păstrarea și înlocuirea materialelor și suportul documental. Aceste prevederi permit instituțiilor de memorie să continue să-și îndeplinească funcția socială importantă. Ele de asemenea permit ca materialul, care a fost obținut prin scheme de depozitare, să fie copiat și folosit doar în scop personal sau de studiu.

Efectul prevederii

Această prevedere permite instituțiilor de memorie să reproducă lucrări cu drepturi de autor, drept parte a responsabilității lor instituționale în colectarea, păstrarea și deblocarea deținerilor valoroase pentru a fi permanent accesibile. Accesul la astfel de reproduceri este limitat doar la accesul în locurile de desfășurare a activității.

Unele exemple de referință, dar nu limitate:

Personalul în instituțiile menționate poate face:

- i. O copie întărită a unei lucrări pentru a o proteja de pierdere, distrugere sau furt;
- ii. Să înlocuiască părțile care lipsesc într-o colecție, cu condiția că ele nu pot fi cumpărate;
- iii. Să schimbe formatul într-unul corespunzător instituției;

- iv. Să permită a face copii lucrărilor epuizate sau când nu se cunoaște titularul de drepturi;
- v. Vizitatorii instituției de memorie vor fi capabili să acceseze deținerile lor la locul de muncă dar în scop personal sau de studiu.

Reproducerea, transmiterea și comunicarea către Public în scopuri informative

Obiective și motive

Dreptul de autor și libertatea exprimării prezintă o dihotomie interesantă. În timp ce granturile de drept de autor dețin monopol limitat asupra utilizării lucrărilor, libertatea exprimării este garantată de Declarația Universală a Drepturilor Omului⁴⁸. Această prevedere aparține grupului de excepții ce păstrează drepturile fundamentale ale omului și caută să ușureze dihotomia. Ea ajută să creeze o societate informată și care, în schimb, conturează societăți deschise, democratice angajate în dezbateri.

Efectul prevederii

Această prevedere permite reproducerea prin media către public a unui șir de scopuri informaționale, precum ar fi: relatarea evenimentelor curente, discursuri politice, lecturi publice, etc. Ea facilitează un sector media al noutăților cu rezonanță, care pot informa și lumina publicul general, să sporească transparența și responsabilitatea, întărește democrația și împuternicește toți membrii societății.

Câteva exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Un ziarist să reproducă un discurs politic important făcut în timpul perioadei alegerilor;
- ii. Utilizarea lucrărilor ca material de referință, drept parte a programei evenimentelor curente.

Caricatura, Parodia și Pastișa

Obiectivul și metoda

Caricatura, Parodia și Pastișa sunt genuri literare sau artistice care imită lucrări literare, muzicale sau artistice, utilizând deseori umorul. Pastișul derivă dintr-o lungă tradiție, de la operele lui George Frederic Handel pînă la filmele lui George Lucas, Războaiele stelelor din anii 1970. Parodiile țin să fie satirice și caricaturile pot avea finalități politice. Oricare ar fi scopul lor, caricatura, parodia și pastișa sunt considerate parte a culturii populare și sunt folosite pentru distracție, lucrări creative și expresie politică.

Efectul prevederii

Prevederea ușurează dezvoltarea unui mediu sănătos care încurajează libertatea gândirii și exprimării prin intermediul imitării, lingușirii, ridicularizării, mimiceii satirice sau umor.

Câteva exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Un caricaturist face o caricatură a unui politician sau altei figuri publice pentru a scoate la lumină o trăsătură particulară politică sau socială;
- ii. Un autor scriind o parodie a unui din cele mai vândute romane, de ex. „Barry Trotter” este o parodie a lui „Harry Potter” de J.K. Rowling.
- iii. Un muzicant creând o pastişă de cântece dintr-o varietate de surse.

Reproducerea și adaptarea programelor de calculator

Obiectiv și metodă

Operabilitatea interioară este capacitatea diferitor sisteme de a lucra împreună. Pentru a promova inovarea și competiția, diferite programe și sisteme de calculator necesită a fi interoperabile. Pentru a face acest lucru, alcătuitoarii de programe soft și alții care lucrează în acest domeniu, trebuie să poată să facă copii ale programelor de calculator. Dezvoltarea unor noi programe soft va fi împiedicată dacă permisia trebuie obținută de fiecare dată, descurajând inovarea și competiția pentru beneficiul consumatorilor. Prevederea mai susține efectuarea unei copii întărite a unui program de calculator, pentru al proteja de pierdere.

Efectul prevederii

Această prevedere reflectă categoria de excepții care implică practica industrială, competiția și interesul comercial. Ea permite reproducerii și adaptării unui program de calculator să lucreze cu alte programe de calculator. În acest fel vânzătorii programelor soft pot dezvolta produși competitivi sau complimentari, precum programe soft de prelucrare a cuvintelor care lucrează cu sistemul de operare multiplă sau programe soft cu noi trăsături adăugătoare. De asemenea permite înregistrarea unei copii de rezervă în caz că programul devine corupt sau inutilizabil.

Câteva exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Întărirea unei aplicații costisitoare când perfecționăm sistemul operativ al calculatorului de acasă;
- ii. Adaptarea unui program de calculator astfel încât să lucreze cu setul de caractere al limbii tale;
- iii. Un specialist poate reproduce sau adapta un program pentru a accesa informația conținută în program sau generată de acesta pentru scopuri de trecere către un sistem mai sofisticat.
- iv. Un specialist în calculatoare poate depana programul pentru a învăța despre un program de calculator sau să alcătuiască un program soft interoperativ mai eficace sau să unească datele între diferite sisteme de operare sau baze de date.

Răspîndirea lucrărilor

Obiectiv și metodă

Instituțiile care sunt deschise publicului, precum bibliotecile, muzeele, arhivele, și galeriile pot avea necesitatea de a răspîndi itemi în colecția lor pentru a promova serviciile lor.

Efectul prevederii

Această prevedere va permite unei instituții să promoveze lucrările cu drept de autor în cadrul colecțiilor și, pentru profesori și studenți, să utilizeze imagini și părți din lucrare în prezentările lor la conferințe și seminare.

Cîteva exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Demonstrând resursele electronice disponibile într-o bibliotecă academică noilor studenți la începutul semestrului;
- ii. O prezentare a bibliotecii pentru a promova un eveniment, precum lectura autorului în bibliotecă.

Documente Publice

Obiectivul și metoda

Accesul la documentele oficiale generale de stat este necesar pentru participarea cetățenilor în afacerile statului. Documentele oficiale sunt texte de natură legislativă, administrativă și legală și traducerile lor originale, precum este stabilit în Convenția din Berne, care le lasă Statelor Membre să determine protecția garantată de documentele oficiale. Cetățenii au nevoie de accesul la documentele oficiale alcătuite de Stat, pentru a contribui la dezvoltarea socială, economică, culturală și politică a țării. Acesta poate include documente oficiale, statistice și alte date, legislație și raporturi ale curții. Informația generală de sectorul public este privită drept o sursă valoroasă de materie primă pentru noi servicii de informare și produse⁴⁹. Reutilizarea resurselor informaționale de către organizațiile sectorului public este sub mandat, de exemplu, prin legislație în Uniunea Europeană⁵⁰.

Efectul acestei prevederi

Această prevedere plasează un șir larg de documente publice în domeniul politic. Aceasta înseamnă că cetățenii și oamenii de afaceri, care deseori plătesc pentru producerea lor în primul rând, pot accesa liber, distribui, reutiliza și adăuga valori pentru a crea produse și servicii noi. Ea asigură că textele oficiale, precum legislația, sunt liber disponibile, evitând scenariul legislației naționale, doar fiind disponibile cetățenilor cu licență, de la o entitate comercială. Facilitează guvernul, deoarece portalurile de documente pot fi ușor construite fără complicația de a trebui de obținut autorizarea sau costul plății taxelor de licență.

Cîteva exemple de referință, dar nu limitate:

- i. Legislația guvernului poate fi plasată online pentru accesul cetățenilor și altora din jurul lumii;

- ii. Textele legale pot fi publicate de către editorii comerciali și persoane individuale cu comentariile de valoare adăugată;
- iii. Un jurnalist poate să reproducă un document oficial în scopurile transmiterii noutăților prin radio sau prin rețea.

Capitolul 3 – Bibliotecile și drepturile de autor

3.1 Despre biblioteci

Misiunea bibliotecilor

Misiunea bibliotecilor este de a aduna, organiza, păstra și face disponibilă moștenirea culturală și științifică mondială pentru generațiile prezente și viitoare. Bibliotecile fondate public activează pentru beneficiul publicului, susținând educația și formarea profesională, accesul la cunoștințe, informație și cultură. Bibliotecile sunt spații independente, neutre menite să furnizeze servicii pe bază de egalitate și accesul pentru toți.

...acoperă multe tipuri de biblioteci

Bibliotecile există aproape în fiecare țară din lume. Diferite tipuri de biblioteci servesc diferite grupe de utilizatori. **Biblioteca** Națională de obicei adună producția editorială națională a țării și deseori are programe sofisticate de păstrare și conservare. Multe țări au de asemenea o mare rețea de **biblioteci publice**, oferind servicii bazate pe comunitate către publicul general, incluzând închirierea cărților, programelor pentru știință de carte și învățarea pe tot parcursul vieții, precum și informația asupra serviciilor locale. Bibliotecile publice se aranjează după mărime de la biblioteci centrale la centre satești mici și biblioteci mobile servind comunitățile rurale. Ele mai pot furniza servicii direct unor grupuri specifice, precum copii, minorități lingvistice, oameni cu dizabilități, oameni în spitale sau penitenciare. **Biblioteci academice** care joacă un rol central în susținerea predării, învățării și cercetării în universități, școli și alte locuri de învățare. **Bibliotecile speciale și de lucru** furnizează servicii de informare vitală oamenilor în sprijinul activității lor, precum alcătuirii de politici guvernamentale, doctorii și clinicienii, precum și sectoarele private și colective, inclusiv contabilitatea și firmele de drept, companiile farmaceutice și organizațiile media.

... livrarea conținutului în toate formele și mărimile în orice timp, în orice loc, oriunde

Bogăția conținutului bibliotecilor este reflectată în diversitatea de media. Împachetate în diferite moduri, ea vine în toate formele, mărimile și formatele: materiale de bază tipărite, inclusiv ziare, hărți, pamflete, ilustrații, puzzle-uri și jocuri, Braille, precum și cărți și casete video, DVD-uri; formate electronice online și offline, de exemplu, CD-ROM, cărți electronice și reviste, baze de date accesate prin internet. Astăzi, biblioteca nu mai este limitată la un spațiu fizic. Accesul la resursele bibliotecii este deseori disponibil în mod direct pe masa de lucru în oficiu sau pe aparatul mobil al studentului, precum ar fi jurnalele electrice.

... stimularea societăților deschise și democratice

„Informația este valuta democrației”. Thomas Jefferson (1743 – 18226)

Livrarea bibliotecilor de înaltă calitate și serviciilor de informare ajută să garanteze accesul universal și echitabil la informație; idei și lucrări de imaginație de care oamenii, comunitățile și organizațiile au nevoie pentru bunăstarea socială, educațională, democratică și economică⁵¹.

Bibliotecile nu sunt doar rafturi cu cărți sau colecții de baze de date. Resursele sunt atent selectate și organizate de către profesioniștii instruiți. Unicul rol al bibliotecilor este că ele furnizează informație personalizată, răspunzând la întrebări specifice și necesități individuale ale cetățenilor. Aceasta completează transmiterea generală a cunoștințelor de către media, și face bibliotecile vitale pentru crearea unei societăți informaționale democratice și deschise. Bibliotecile sunt esențiale pentru un cetățean bine-informat și o guvernare transparentă, precum și pentru adoptarea guvernului electronic⁵².

3.2 Bibliotecile servind interesul public

Bibliotecile fondate publice există pentru a deservi publicul. Bibliotecarii profesionali sunt obligați să elibereze accesul la informație având obligația specifică de a asigura cursul liber al informației și ideilor la generațiile prezente și viitoare⁵³. Bibliotecarii, furnizând servicii în sectoarele publice, didactice și culturale, sunt tutorii interesului public.

3.3 Excepțiile și limitările: scopul și natura

Recunoscând că scopul dreptului de autor este să încurajeze creativitatea și învățarea, excepțiile și limitările au existat în legile internaționale și naționale încă din cele mai vechi timpuri. Convenția din Berne pentru Protejarea Lucrărilor Literare și Artistice permite un șir de utilizări libere, precum ar fi citatul, ilustrarea pentru predarea și relatarea evenimentelor curente, precum și limitările la protecție pentru discursuri utilizate în cursul procedurilor legale. Acestea au fost transpuse în Acordul WTO cu privire la Aspectele de Piață a Proprietății Intelectuale (TRIPS). „Testul în trei etape” aplicat unor drepturi, prin care Statele membre restrânge limitările și excepțiile la „anumite cazuri speciale”, „care nu este în contradicție cu o normală exploatare a lucrării”, și „nu aduce prejudicii nemotivate intereselor legitime ale titularului de drepturi”, a fost de asemenea inclus în Tratatul dreptului de autor WIPO (WCT)⁵⁴.

WCT a restabilit principiul balanței între titularii de drepturi și utilizatori și a recunoscut necesitatea de a „menține balanța între drepturile de autor și interesul larg al publicului, și anume educație, cercetare și accesul la informație”⁵⁵. În plus, declarația stabilită, referitor la Articolul 10 (Limitări și excepții), permite membrilor să lărgescă limitările și excepțiile existente pentru mediul digital și să întocmească unele noi care sunt potrivite pentru perioada rețelei digitale. Tipul și numărul excepțiilor și limitărilor sunt problema suveranității naționale și diferă de la țară la țară⁵⁶. Factorii determinanți includ tradiții legale și culturale, factorii socio-economici, politici naționale de educație, cercetare și dezvoltare, strategia IP. O țară poate să adopte atâtea limitări și excepții, cât sunt considerate necesare și

potrivite. O parte integrală a multor legi naționale ale dreptului de autor, excepțiile și limitările pot fi o listă de utilizări specifice sau o excepție generală, utilizată în orice condiții, cum ar fi doctrina Statelor Unite a „utilizărilor corecte” sau conceptul U.K. al „comportării corecte”, sau o combinație din ambele.

Sunt 3 categorii largi de limitări și excepții. Prima categorie protejează drepturile fundamentale ale utilizatorilor privitor la individualitate, incluzând libertatea expresiei și dreptul la intimitate. A doua reflectă interesul comercial, practica individuală și competiția, precum analiza inginerescă a programelor de calculator pentru interoperabilitate. A treia categorie promovează răspândirea cunoștințelor și informației și se referă în general la societatea și interesul public. Excepțiile pentru biblioteci și educație nimeresc în această ultimă categorie.

3.4 Bibliotecile și excepțiile și limitările

Excepțiile și limitările sunt baza accesului la conținutul cu dreptul de autor pentru biblioteci și consumatori. Fără excepții și limitări, titularii de drepturi de autor ar avea monopolul complet asupra utilizării materialelor cu drepturi de autor. Lucrările în drepturi de autor pot fi doar vândute și împrumutate. Bibliotecile și oamenii care utilizează bibliotecile, pot doar vedea sau citi materialele cu drept de autor. Toți ceilalți utilizatori vor cere permisie. Acest lucru nu este practic nici pentru biblioteci, nici pentru consumatori și va amenința funcționarea de bază a bibliotecilor, precum și intervine cu fluxul liber al informației în societate, și considerațiile intereselor publice deliberate de către sistemul dreptului de autor. În tratatele internaționale a dreptului de autor, inclusiv Convenția din Berne, drepturile autorului sunt identificate în mod specific în timp ce limitările sunt generale și ambigue.

Drepturile autorului sunt garantate în mod hotărâtor, pe când limitările sunt discreționare și sunt lăsate la discreția parlamentelor naționale. Aceasta înseamnă că drepturile de autor sunt internaționale și garantate, și excepțiile sunt naționale și opționale. De-a lungul anilor, revizuirii și noi tratate au introdus noi drepturi exclusive, noi linii de subiect și noi metode de exploatare. Excepțiile și limitările au tins să nu urmeze același drum precum dezvoltarea drepturilor de autor și a altor astfel de drepturi. Acest lucru pune bibliotecile și pe alți utilizatori ai conținutului cu drept de autor într-un dublu dezavantaj, și pune în pericol funcționarea potrivită a sistemului de drepturi de autor. Iată de ce, bibliotecilor și altora li s-au cerut un set minim de excepții și limitări, de exemplu ca parte a unui tratat internațional.

S-a mărit neliniștea și discuția asupra rolului excepțiilor și limitărilor. Necesitatea unui nou instrument internațional pentru excepții și limitări, îndreptate, cel puțin inițial, în legi pentru soft; aceasta este concluzia unui studiu publicat în 2008 de către Profesorii P. Bernt Hugenholtz și Ruth L. Okediji⁵⁷. Un studiu în 2007 a Institutului pentru Legea de Informare al universității din Amsterdam, Studiul asupra Implementării și efectului directivei europene a dreptului de autor recomandă înlocuirea listei curente opționale a excepțiilor și limitărilor printr-o scurtă enumerare a limitărilor cu mandat, reflectând libertățile fundamentale, considerațiile pieței interne și drepturile consumatorilor Europeni⁵⁸. În 2006, Gowers Riview al Proprietății

Intelectuale, o revistă independentă în cadrul contextului proprietăților intelectuale din Marea Britanie relatează că excepțiile educaționale a legii drepturilor de autor ale Marii Britanii sunt prea limitate pentru era digitală și că este necesar de lărgit excepțiile drepturilor de autor existente pentru a se asigura că așezămintele de învățământ sunt capabile să profite de tehnologia nouă și să educe elevii, indiferent de localizarea lor⁵⁹. Astfel de politică reflectă conceptul exprimat de sectorul bibliotecar.

3.5 Bibliotecile și tehnologiile digitale

Tehnologiile digitale se transformă, după cum sunt create, difuzate și utilizate lucrările cu drept de autor, și după cum bibliotecile și arhivele păstrează și fac din aceste lucrări unele disponibile. Peste puțin timp, peisajul informațional a fost schimbat, mai ales pentru resursele academice și școlare. Bibliotecile cer acum cantități mari de lucrări, care sunt disponibile doar în format digital (materiale „digitale înăscute”). Biblioteca planifică să digitalizeze colecțiile sale care pot fi parte a politicii național culturale sau a inițiativelor mai largi.

Tehnologiile de Informare și Comunicare (TIC) creează potențialul să egaleze câmpul de joc pentru ca fiecare să aibă accesul la resursele globale de înaltă calitate, chiar și cei care trăiesc în cele mai îndepărtate regiuni sau în țările cele mai sărace. De exemplu, o mulțime de academicieni și cercetători, în țările în curs de dezvoltare și tranziție, beneficiază de accesul la principalele baze de date ale jurnalelor cu informație umanitară și literară, științifică, tehnologică și de afaceri, prin intermediul bibliotecilor⁶⁰.

3.6 Bibliotecile, dreptul la autor și licențierea

Majoritatea materialului electronic achiziționat de biblioteci este subiectul unei licențe. Produsele electronice existente, precum un dicționar sau o enciclopedie pe CD-ROM, poate fi subiect al unei licențe în țiplă („shrink-wrap” license), care este acceptată de bibliotecă când produsul este deschis publicului. Majoritatea resurselor electronice ale unei biblioteci sunt de obicei colecții mari de baze de date, jurnale electronice, cărți și ziare, etc. achiziționate de la vânzători comerciali. Toți sunt subiectul unui acord de licență cu titularul de drepturi de autor (de obicei editorul).

Introducerea licențelor pentru produsele electronice a stabilit o gazdă pentru noile apariții la biblioteci. O licență, regulată în mare parte de legea contractului, este o autoritate formală de a face ceva ce altminteri ar fi ilegal. Legea contractului poate avea prioritate înaintea dreptului de autor, deci cu orice bibliotecă, privitor la licență, poate fi legat cu ceea ce spune legea dreptului de autor. Iată de ce noi avem nevoie de lege, pentru a proteja aceste drepturi minime permise bibliotecilor și patronilor, și să asigure că orice licență nu va depăși aceste prevederi.

Bibliotecile țin la scopurile de politică, publice păstrate în principiul excepțiilor și limitărilor, și insistă pe aplicabilitatea continuă în era digitală. Bibliotecile caută să asigure că excepțiile și limitările existente sunt extinse în mediul digital și că sunt identificate noi excepții, proprii noilor tehnologii.

O lege bună a drepturilor de autor trebuie să sprijine o licență bună. Licențele nu ar trebui să submineze legea dreptului de autor, căutând, de exemplu, să renunțe la prevederile utilizatorului, precum sunt excepțiile și limitările. În schimb, excepțiile și limitările de interes public nu trebuie subminate de măsurile tehnologice de protecție, care pot intra în conflict cu excepțiile dreptului de autor. Legile anti-înșelătoare pot preveni bibliotecile care beneficiază de excepții legale legilor naționale ale dreptului de autor sau altminteri să limiteze mai apoi excepția. Mediul digital a transformat felul în care accesăm și folosim cunoștințele, în timp ce scopurile rămân stabile; a permis accesul la cunoștințe pentru educație și cercetare și a încurajat creativitatea și inovarea. Legea dreptului de autor în era digitală trebuie să continue să reflecte această realitate.

Anexă

I. Reproducerea în scopuri Private și cercetare (pag 23)

8. (1) Nu ar trebui să fie o violare a acestei legi reproducerea unei lucrări în scopuri private, ne-comerciale sau în scopuri de cercetare.

(2) Practica acceptabilă din subsecția (1) nu ar trebui să includă reproducerea întregii sau a unei părți substanțiale dintr-o carte sau o piesă muzicală în formă de note fără ca să existe o compensație potrivită deținătorului de drepturi de autor.

II. Reproducerea temporară (pag 24)

9. (1) Fiecărui i se permite să facă copii temporare a lucrărilor:

(1) care sunt trecătoare sau neintenționate;

(2) care sunt o parte esențială și integrală a procesului tehnologic;

(3) singurul scop al cărora este să dea posibilitatea de a transmite o lucrare în rețea între părți terțe printr-un intermediar, sau utilizarea legală a lucrării; și

(4) care nu au nici o importanță independentă economică.

III. Citatul (pag.25)

10. Ar trebui să se permită de a face citate unei lucrări, care a fost deja făcută disponibilă publicului în mod legal, având grijă ca acest lucru să fie compatibil cu practica acceptabilă, și extinderea lor să nu depășească limitele justificate de scop. Citatul trebuie însoțit de o indicație a sursei și numelui autorului, dacă numele lui apare în lucrarea de unde este extras citatul.

IV. Reproducerea pentru activitățile didactice (pag.25)

11. (1) În scopul activităților didactice, copiile pot fi făcute ale lucrărilor, înregistrărilor lucrărilor, înregistrărilor de radio și televiziune, demonstrând că copierea este făcută de o persoană care dă sau primește instrucțiuni și nu depășește limitele justificate de scop;

(2) Organizarea educațională poate cuprinde copii făcute conform Subsecției (1) în pachete de curs tipărite sau electronice, pachete de studiu, liste de referință și în oricare alte tipuri de materiale folosite în cursul de instruire și/sau în mediile de învățare virtuale, mediile de învățare dirijate, mediile de cercetare virtuale și mediile bibliotecare păstrate într-o rețea sigură și accesibilă doar pentru persoanele ce dau sau primesc instrucție la sau de la organizația educațională pentru a face astfel de copii;

(3) Persoanele ce primesc instrucțiunea pot incorpora părți din lucrare în formă tapată sau electronică în teme și portfolii, teze și disertații pentru utilizare personală și depozit bibliotecar;

(4) Sursa lucrării reproduse și numele autorului trebuie indicate așa precum este practicat la toate copiile făcute în conformitate cu subsecțiile de la (1) la (3);

(5) Permisia stipulată în subsecția (1) nu trebuie să se extindă asupra reproducerilor, în scopuri comerciale, a unor manuale întregi când manualul este fie în limita stocului, sau deținătorul de drepturi nu poate fi găsit, copiile autorizate ale aceleiași ediții a unui manual nu sunt de vânzare în țară sau nu pot fi obținute la un preț rezonabil comparat cu aprecierea normală pentru lucrări similare din țară.

V. Document de furnizare Inter-bibliotecar (pag.27)

11A. (1) Bibliotecile pot furniza una alteia fie prin poștă, fax sau printr-o transmitere electronică sigură, încredințându-se că documentul electronic este șters imediat după ce a fost imprimată o copie pe hîrtie de pe o copie electronică a lucrării. O copie pe hîrtie poate fi furnizată de biblioteca ce o primește unui utilizator al bibliotecii.

VI. Traducerile (pag.27)

11B (1) O persoană care dă sau primește instrucțiuni poate traduce lucrări, neavînd scopuri comerciale. Asemenea traduceri pot fi utilizate doar în scopuri private educaționale, de predare și cercetare;

(2) O persoană sau o organizație publică pot traduce lucrări dintr-o sau într-o limbă a unor minorități și să comunice publicului astfel de traduceri în scopuri publice de informare ne-comerciale.

VII. Comunicarea către public în scopuri Educaționale și Cercetare (pag.28)

11C (1) O organizare educațională poate comunica persoanelor afiliate, drept persoane ce primesc instrucțiune la sau de la astfel de organizație educațională, reproducerile și traducerile permise de această lege doar în scopuri private, educaționale și de cercetare, asigurîndu-se că acest lucru este făcut prin intermediul unei rețele sigure.

VIII. Arhive, Biblioteci, Muzee și Galerii (pag.29)

12. (1) Arhivele, bibliotecile publice, alte biblioteci, muzee și galerii care au fost fondate public în întregime sau parțial, pot utiliza și distribui copii ale lucrărilor ca parte a activității lor în conformitate cu subsecțiile (2) - (7), asigurîndu-se că acest lucru nu este făcut în scopuri comerciale;

(2) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor în colecțiile lor în scopul de susținere și păstrare;

(3) Dacă o lucrare sau o copie a acestei lucrări, într-o asemenea colecție, este incompletă, această instituție poate face sau procura o copie a părților care lipsesc de la altă instituție, în afară de cazul cînd lucrarea poate fi obținută prin intermediul pieței generale sau de la editor;

(4) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor care sunt sau ar trebui să fie disponibile în colecțiile lor într-un format ales, dacă ele nu pot procura asemenea format prin intermediul pieței generale sau de la editor;

(5) Această lege nu previne efectuarea copiilor în conformitate cu prevederile Actului (asupra păstrării legale a lucrărilor publicate);

(6) Astfel de instituții pot face copii ale lucrărilor cînd permisiunea autorului sau altui deținător de drepturi nu pot fi, după lungi încercări, obținute, sau cînd lucrarea nu poate fi obținută prin intermediul pieței generale sau de la editor;

(7) Copiile, oricare este formatul lor, făcute în conformitate cu subsecțiile 3-6 sau dobîndite potrivit cu Actul (asupra păstrării legale a lucrărilor publicate) pot fi folosite de către utilizatori în scop personal sau de studiu, în condițiile organizării cu sau fără mijloace de echipament tehnic și pot fi furnizate utilizatorilor. Același lucru se aplică în cazurile speciale copiilor făcute în conformitate cu subsecția (2).

IX. Reproducerea, transmiterea și comunicarea către public în scopuri informative (pag.30)

13. Actele următoare ar trebui să fie permise unei lucrări fără autorizație de autor sau alt fel de deținător de drepturi de autor, supus obligației de a indica sursa și numele autorului precum poate fi categorisit:

(a) reproducerea de către presă, transmiterea și comunicarea către public prin fir sau articole publicate în ziare sau periodice pe subiecte curente economice, politice sau religioase, și transmiterea lucrărilor cu același caracter în cazurile în care reproducerea, transmiterea sau astfel de comunicare din ele nu este intenționat păstrată;

(b) în scopul de redare a știrilor curente, reproducerea și transmiterea sau comunicarea către public a extraselor dintr-o lucrare văzută sau auzită în cursul acestor evenimente, pînă la limitele justificate de scop;

(c) reproducerea în ziar sau revistă periodică, transmiterea sau comunicarea către public a discursurilor politice, lecției, adresării, predicii sau unei alte lucrări de natură similară distribuită în public, sau unui discurs transmis în timpul măsurilor legale, pînă la limitele justificate de scopul furnizării informației curente.

X. Caricatura, parodia și pastișa (pag. 31)

14. (1) Necătînd la prevederile secției 7 ale acestei legi, utilizarea lucrărilor și fonogramelor poate fi făcută în scopul caricaturii, parodiei sau pastișei.

XI. Reproducerea și adaptarea programelor de calculator (pag. 32)

15. (1) Reproducerea, într-o unică copie, sau adaptarea unui program de calculator de către deținătorul legal al unei copii a acelui program de calculator trebuie să fie permisă fără autorizarea autorului sau a deținătorului de drepturi de autor, cu condiția că copia este necesară:

(a) pentru utilizarea programului de calculator cu un calculator în scopul și pentru care programul de calculator a fost obținut;

(b) scopuri de arhivare și pentru reînlocuirea copiei programului de calculator obținute legal, deoarece această copie a programului de calculator este pierdută, distrusă sau făcută neutilizabilă.

(2) Nu ar trebui utilizate nici o copie sau adaptare a unui program de calculator în alte scopuri decît cele specificate în subsecția (1), și orice astfel de copie sau adaptare trebuie distrusă deoarece continuarea posedării copiei programului de calculator încetează de a fi legală.

XII. Răspîndirea lucrărilor (pag. 33)

16. (1) Răspîndirea publică a originalelor sau copiilor unei lucrări (în parte sau în întregime) trebuie să fie permisă fără autorizația autorului în scopul de promovare a lucrării, testare a lucrării sau pentru antrenarea utilizatorilor lucrării;

(2) Trebuie permisă manifestării publice sau interpretării publice a unor părți din lucrare ca parte a prezentării la o conferință, seminar sau laborator, sau o altfel de activitate similară, fără autorizația autorului.

XII. Documente publice (pag. 33)

17A. (1) Textele oficiale de natură legislativă, administrativă și legală, și traducerile oficiale ale acestor texte nu sunt subiectul dreptului de autor.

Note

1. Dreptul de autor și Accesul la Cunoștințe, Oficiul Internațional al Consumatorilor din Asia Pacifică (2006) <http://www.consumersinternational.org>
2. <http://www.wipo.int/ip-development/en/>
3. http://www.wipo.int/ip-development/en/legislative_assistance/modalities.html
4. http://www.wipo.int/cfdiplaw/en/trips/pdf/copyright_v1.pdf, ultima găsită pe 29 noiembrie 2005
5. <http://www.wipo.int/ip-development/en/agenda/recommendation.html>
6. http://www.wipo.int/cfdiplaw/en/trips/pdf/copyright_v1.pdf, ultima găsită pe 29 noiembrie 2005
7. Acest proiect de lege este bazat pe Proiectul de Lege WIPO al Dreptului de autor și proiectul de lege al Drepturilor Conexă, pregătit de către Secretariatul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI=WIPO), disponibilă anterior online și este compatibilă cu prevederile Convenției din Berne referitor la Protecția Lucrărilor Literare și Artistice (Actul Paris,1971) (Convenția din Berne), Acordul Aspectelor Conexă ale pieței a Drepturilor la Proprietatea Intelectuală (Acordul „TRIPS”), Tratatul Dreptului de Autor WIPO („WCT”) și Tratatul cu privire la Interpretări și Fonograme al WIPO („WPPT”). Textul se axează doar pe dreptul de autor și nu cuprinde drepturile conexă sau punerea în aplicare.
- Prevederile în acest proiect de lege trebuie privite din punctul de vedere al esenței lor (diferit de modul lor de exprimare sau proiectare). Acest proiect de lege poate necesita adaptarea la tradițiile legale și conceptuale a țării de referință. Proiectul de lege cuprinde doar utilizările libere ale lucrărilor literare și artistice. Oricare alte utilizări remunerate pot fi adăugate la proiectul de lege, preferabil după consultarea cu sectorul bibliotecar și cel educațional al țării.
8. Art.18 al Convenției din Berne prevede o protecție retroactivă a lucrărilor literare și artistice.
9. Această Secție include definiții ale anumitor termeni cheie, care pot fi găsiți în numeroase prevederi ale proiectului de lege. Interpretările reflectă normele internaționale precum și progresele tehnologice recente care au influențat tratarea și exploatarea lucrărilor protejate. Unele din aceste definiții au fost deasemenea introduse în tratatele internaționale cu privire la dreptul de autor și drepturile conexă.
10. O definiție pentru comunicarea către public este necesară doar pentru țările ce implementează Tratatul Dreptului de autor WIPO („WCT”) și/sau Tratatul cu privire la Interpretări și Fonograme al WIPO („WPPT”). Celelalte țări nu au nevoie de furnizarea unei definiții.
11. Definiția expresiilor folclorice a fost înlăturată deoarece dezbaterile internaționale pe această temă continuă încă.
12. Această definiție este în corespondență cu cea furnizată de Art2(c) al „WPPT”
13. Această definiție este similară cu cea furnizată de Art.3(a) al Convenției de la Roma, și anume ea include pe cei ce interpretează expresiile de folclor.
14. Această definiție corespunde cu cea din Art.2(b) al „WPPT”
15. Această definiție este comparabilă cu cea din Art.3(3) al Convenției din Berne referitor la lucrări, precum și cu cea di Art.3(d) al Convenției de la Roma și Art.2(e) al „WPPT” referitor la fonograme.

16. Această definiție este în conformitate cu modul în care noțiunea de „reproducere” a fost, pe parcursul anilor, înțeleasă prin Convenția din Berne (vezi Art.9(1)), precum și cu Punctele Convenite referitor la Art.1(4) al „WCT” și Articolele 7 și 11 al „WPPT”. S-a acceptat, deja de multă vreme, faptul că păstrarea lucrărilor pe un suport electronic este un act de reproducere, și definiția cuprinde acest aspect.

17. O definiție a drepturilor de management informațional a fost înlăturată deoarece Partea a III-a din Punerea în Aplicare a Drepturilor nu a fost inclusă în acest document.

18. Această secție se referă la dreptul de autor ce are legătură cu protejarea lucrărilor literare și artistice, garantând autorilor anumite drepturi exclusive referitor la utilizarea lucrărilor lor.

19. Secția 3(1). Aceasta ar trebui să includă categoriile principale ale lucrărilor protejate de drepturile de autor, precum ar fi:

- (a) cărți, pamflete, articole, programe de calculator (baze de date) și alte lucrări
- (b) discursuri, lecții, adresări, predici și alte activități orale.
- (c) lucrări dramatice și dramatico-muzicale, pantomime, lucrări coregrafice și alte lucrări create pentru producția scenică.
- (d) lucrări muzicale, acompaniate sau nu de cuvinte
- (e) lucrări audiovizuale
- (f) lucrări de arhitectură
- (g) lucrări de desen, pictură, sculptură, gravură, litografie, tapiserie și alte lucrări de obiecte de artă
- (h) lucrări fotografice
- (i) lucrări de artă aplicată
- (j) ilustrații, hărți, planuri, schițe și lucrări tri-dimensionale legate de geografie, topografie, arhitectură sau știință
- (k) colecții de lucrări, compilații de date simple, fie tapate sau în altă formă, și colecții de expresii folclorice, demonstrând că astfel de colecții sunt originale din care cauză selectarea sau aranjamentul conținuturilor constituie creații intelectuale.

Această listă nu are scopul să limiteze modurile sau formele de exprimare care sunt protejate de legea dreptului de autor și, deci, nu este completă. Această listă este preluată din lista elustrativă stabilită în Art.2(1) al Convenției din Berne. Protejarea programelor de calculator este explicit prevăzută în Art. 10(1) al Acordului „TRIPS” și Art.4 al „WCT”

20. Aceste lucrări sunt cerute protejate de Art2(3) al Convenției din Berne.

21. Secția 5 enumeră subiectul care este exclus din protecția dreptului de autor. Excluderile din paragraful (a) se raportează la principiul fundamental, și anume că protecția dreptului de autor se extinde doar asupra lucrărilor și, prin urmare, în Art.9(2) din Acordul „TRIPS” și Art.2 al „WCT”

22. Orice țară, privită drept o țară în curs de dezvoltare, în concordanță cu practica stabilită de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, și care se consideră neputincioasă de a face prevederi de protejare a tuturor drepturilor, precum prescrie acest Act, poate să utilizeze prevederile din Anexa din Berne și să înlocuiască dreptul(rile) exclusiv(e) la traducere și/sau reproducere printr-un sistem de licențe ne-exclusive și ne-transferabile acordate de o autoritate competentă. Licențele sunt acordate în conformitate cu condițiile Anexei Convenției din Berne referitor la Prevederile Speciale pentru Țările în Curs de Dezvoltare http://www.wipo.int/treaties/en/ip/berne/trtdocs_wo001.html

23. Un drept exclusiv al distribuirii referitor la toate lucrările este prevăzut în Art.6(1) al „WCT”. În Convenția din Berne, această lege este clar acordată doar lucrărilor cinematografice, deși unii consideră că un asemenea drept derivă din dreptul la reproducere. „WCT” nu conține nici o obligație referitor la limitarea exercitării dreptului la distribuire după prima vânzare sau alt transfer de drept de proprietate a originalului sau copiei lucrării. Țările nu sunt obligate să selecteze o formă anumită de limitare (e.g. limitare națională, regională sau internațională), sau să se ocupe cu vreo limitare în general. Acordul „TRIPS” nu se prevede pentru un drept al distribuirii și, în Art.6, lasă problema limitării deschisă.

În majoritatea legislațiilor moderne referitoare la drepturile de autor, precum și la vânzarea de copii, dreptul la distribuire este limitat pînă la prima vânzare. Următoarele vânzări nu sînt prevăzute, așa cum aceasta ar pune restricții nemotivate ale proprietarilor acestor copii și ar face din astfel de activități de vânzare a cărților de mîna a doua subiectul permisiunii proprietarilor de drepturi. Acesta este motivul de ce dreptul general de distribuire este limitat în proiectul de lege la prima distribuire a copiilor lucrării.

24. Dreptul la împrumutul public a fost omis aici deoarece nu există nici un tratat internațional care califică împrumutul public precum un drept economic

25. Dreptul la închiriere pentru categoriile de lucrări descrise în acest paragraf este cerut de Art.11 din Acordul „TRIPS” și Art.7 din „WCT”.

26. Noțiunea „comunicarea către public”, precum este definită în Secția 2, corespunde cu dreptul la comunicarea către public garantată în Art.8 al „WCT”, care a extins acest drept la toate categoriile de lucrări. În Convenția din Berne (Art.11(1)(ii), 11bis(1)(i) și (ii), 11 ter (1)(ii), 14(1)(ii) și 14bis(1)), acest drept este recunoscut doar referitor la acele categorii de lucrări ce sunt folosite drept fiind, în mod tradițional, comunicate publicului.

27. Protejarea drepturilor morale trebuie să fie garantate pe baza Art.6bis al Convenției din Berne. Art.9(1) al Acordului „TRIPS” exclude drepturile morale din scopul aceluși Acord, însă protecția drepturilor morale este de asemenea prevăzută de Art1(4) „WCT” care cuprinde, prin referință, toate prevederile esențiale ale Convenției din Berne

28. Scopurile private ne-comerciale înseamnă reproducerile de către sau pentru utilizatorul individual, cercul apropiat al familiei utilizatorului și cunoștințele lui.

29. „Practica acceptabilă” înseamnă anumite utilizări ale lucrării permise gratuit. Termenul de „practică acceptabilă” poate fi găsit în Convenția din Berne, Articolele 10 și 10bis.

30. Definiția de „reproducere” propusă în Secția 2(xxiv) a proiectului de lege include, drept un act al reproducerii, păstrarea lucrărilor într-un format electronic. Totuși, anumite păstrări întâmplătoare sau temporare în formă electronică trebuie să fie stipulate într-o excepție. Un text pentru o excepție adecvată este propus în Secția 9.

31. vezi Art.10(1) al Convenției din Berne

32. O prevedere a **comunicării către public** este necesară doar pentru țările ce au creat un echivalent exclusiv a dreptului, de exemplu țările ce implementează Tratatul Dreptului de Autor WIPO („WCT”) și/sau Tratatul cu privire la Interpretări și Fonograme al WIPO („WPPT”)

33. vezi Art.10bis al Convenției din Berne

34. vezi Art.2(4) al Convenției din Berne (1971)

35. Această prevedere respectă Termenul Standard Internațional de protecție al lucrărilor literare stabilit de Convenția din Berne și Acordul „TRIPS”, e.g. viața autorului plus 50 ani după moartea lui. În Europa, Statele Unite și în unele alte țări, termenul de protecție s-a extins la viața autorului plus 70 de ani după moartea lui. Pentru țările în curs de dezvoltare și tranziție, unde problema accesului la cunoștință este o cheie determinantă spre dezvoltare, extinderea termenului înseamnă că informația rămâne sub proprietate privată pentru mult timp, beneficiind de proprietățile posesorilor de drepturi prin intermediul bibliotecilor, educației și consumatorilor de informație.

Paragraful (1) stabilește regula generală de calculare a duratei de protecție a dreptului de autor.

Cu excepția protecției lucrărilor fotografice, termenii de protecție stabiliți în această Secție sunt cerințele minime ale Art.7 al Convenției din Berne și Art.12 al Acordul „TRIPS”. Art.7 (6) al Convenției din Berne prevede că țările sunt libere să stabilească termeni mai mari de protecție.

Articolul 9 al „WCT” extinde termenul de protecție pentru lucrările fotografice la un termen în general de 50 de ani, obligându-le pe Părțile Contractuale de a nu aplica Art. 7 (4) al Convenției din Berne, care prescrie un termen mai scurt (de 25 de ani) de protecție a lucrărilor fotografice și lucrărilor de artă aplicată.

36. Deținătorul de drepturi de autor a unei lucrări este în general, cel puțin în primul rînd, autorul lucrării. Există totuși, în majoritatea țărilor cu Legi Comune, excepții, la acest principiu menționat mai sus, care poate fi găsit în Secția 19.

37. Această prevedere poate fi găsită în majoritatea legilor naționale cu privire la dreptul de autor.

38. Asemănător cu nota 37.

39. Art. 14bis al Convenției din Berne furnizează țărilor flexibilitatea să determine deținătorul inițial de drepturi în lucrările cinematografice. În majoritatea țărilor cu Legi Comune, producătorul a unei lucrări audiovizuale este primul deținător de drepturi de autor al lucrării.

40. Aceste prevederi derivă din Articolele 15 (1) și (3) al Convenției din Berne

41. Instrumentele internaționale relevante, în general, nu regulează transferul drepturilor economice (singura referință de acest fel este în Art. 40 al Acordului „TRIPS”, care caută să controleze practicile anti-competitive în licențele contractuale). Extinderea acestei ordonanțe detaliate este necesară, pe o scară largă, în dependență de tradițiile legale ale țării în cauză.

42. Această prevedere se aplică doar țărilor care au aplicat la protecția legală a măsurilor tehnologice de protecție, de exemplu, ca parte a implementării al „WCT”/ „WPPT”. Să furnizeze un ghid țărilor ce implementează „WCT”/ „WPPT”, eIFL.net oferă cele mai bune considerații practice și opțiuni pentru implementarea măsurilor tehnologice de protecție („TPMs”). Aceasta este disponibilă într-un document separat la cerere pe eIFL.net

43. Precum și închirierea, Împrumutul Inter-Bibliotecar nu este descris în acest proiect de lege. Împrumutul Inter-Bibliotecar cuprinde împrumutul de material tipărit între biblioteci. Această activitate ar trebui permisă în orice țară deoarece nici o bibliotecă nu are sau nu ar trebui să aibă orice carte în colecția sa.

44. <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>

45. O prevedere pentru comunicarea către public este necesară doar pentru țările ce au creat un drept echivalent exclusiv, e.g. țările ce implementează

- Trataul Dreptului de Autor WIPO („WCT”) și/sau Tratatul cu privire la Interpretări și Fonograme al WIPO („WPPT”).
46. Memorandumul Programului Mondial al UNESCO http://portal.unesco.org/ci/en/ev.php-URL_ID=1538&URL_DO=DO_TOPIC &URL_SECTION=201.html
47. http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=109192
48. Art.19. Fiecare are dreptul la libertatea opiniei și de exprimare; acest drept include libertatea de a avea opinii fără interferențe și de a căuta, primi și împărtăși informație și idei prin intermediul oricărei media și indiferent de frontieră.
49. http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm
50. Directiva de reutilizare a informației din sectorul public
http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/actions_eu/policy_actions/index_en.htm
51. IFLA Core Values <http://www.ifla.org/lll/intro00.htm#CoreValues>
52. Alexandria Manifesto al Bibliotecilor, Societatea de Informație în Acțiune
<http://www.ifla.org/lll/wsis/AlexandriaManifesto.html>
53. De exemplu: Codul de Etică al Asociației Bibliotecilor Americane <http://www.ala.org/ala/oif/statementspols/codeofethics/codeethics.cfm>
54. Art.10 (2) al „WCT”
http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/trtdocs_wo033.html
55. http://www.wipo.int/treaties/en/ip/wct/trtdocs_wo033.html#preamble
56. Studiu WIPO al Limitărilor și Excepțiilor asupra Dreptului de Autor pentru Biblioteci și Arhive (Crews,2008) http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=109192
57. Planificarea unui Instrument Internațional privitor al Limitărilor și Excepțiile Dreptului de Autor, P.Bernt Hugenholtz și Ruth L. Okediji,2008
http://www.ivir.nl/publications/hughholtz/limitations_exceptions_copyright.pdf
58. Institutul pentru Legea de Informare, Universitatea din Amsterdam, Studiu asupra Implementării și Efectului „EUCD”, 2007 http://www.ivir.nl/files/implementation_2001_29_EC/index_eng.html
59. Gowers Review al Proprietății Intelectuale, 2006 http://www.hm-treasury.gov.uk/gowers_review_index.htm
60. Precum cele disponibile pe consorțiuul eIFL.net www.eifl.net